

فکر

جلد : 2

از بهار : 30 تیر به پانی 928

صافی : 30

مصاحبه :

عرفی اصالت

د صمیمی و صراحتی بر مبنی قبوله مظهر اولیغز از میر میانی چوق قیتمی بر خاطر اولاره
قلبیزده محافظه امپوریز .

استانبول شهریز نخستین شهریز ، فقط ، ساده ذرقیز ، لوکسده اوزاره و قورمز بولیمکده
منزه اولاره از میر محبتی زجیم امپوریز ! اوراده اصیل برقرار و صبحابه بر محبت وار...
« پروفیسور آدولف فربهک کوندر دیک مکتوبدن »

بیک ایسته میوردق . فقط اوقادار اصرار ایندی .
آچاغیزی کوررکله یه جک اوقادار کوزل سوزلر
سویله دی که مقاومت امکانسزدی . بیکدن
صوکره اوچاک پانده اوطورمش ، بو قادی
قلبنده بو آتش کی صیجاق شفقت و محبتک ،
بو سفیل اوطه یی قایلایان محرومیتلی حیات ایچنده
بو اصیل روحلوانسانلرک یاشاییشی و بو عالیجنابانه
حرکتلرینی متأثرانه دوشونیوردم . بو ائشاده
دیگر اوطه ده بر جوجوق سسی پیدا اولدی .
آغلادیکی آ کلاشیلور ، سس برآورده کک سسی
کی زمان زمان یوکسه لیوردی . آتش عائشه
یانه کبدنجه صوصیور ، فقط آبرایر آبرماز
چوجوق تکرار آغلماغه باشلابوردی . قلبی
کمرن برآلم ، و بر آرزو واردی . و بو حال شدتله
نظر دقتی جلب ایندی . آتش عائشه صوک
دفعه کبدنجه بنده یاواش یاواش ایلردم .
دیواره یافلاشدم ، قونوشدقلرینی هیجانلی ردقتله
دیکلر بوردم . چوجوق یاشدن غله ن کوزلریله
قورقا ، قورقا :

— قارنم آچیقدی ، ا کمک ایسته بورم ،
ا کمک ایستبورم دییوردی . آتش عائشه صول
ایله چوجفک بوزونی سیلیور ، صاغ ایلله ده
باشنی اوتشباراق :

صورتده :
— بو بوروک ، بو بورک دبدی . چوق
ایضامشسکیز ، بر قهوه ضی ایچیکزده یور-
غونلغکیز یکسین . صوکره کندیلکندن علاوه
ایندی :
— آجی قهوه نک دائما بورغونلغه فائده سی
وار ...
بو صیجاق محبت ، بو انسانی سوزلر و تون
بورغونلغی اونوتدوردی . ایچمدن کلن بر
هیجانله :

— اسمک نه تیزه ؟
— عائشه اولادم . مستهزانه علاوه ایندی .
— سوزوم یابانا ، هر بیکیت لغیله
آ کیلیر . بکاده قومشور آتش عائشه دیرلر .
سکسان یاشلرنده واردی ، اختیار بر
لیک کی پریشان قیافتلیدی . الری ناصر طو-
تمش ، کوسه له ، کی یوزونده بر جوق بورو-
شوقلقلر درین چیز کیلر حاصل اولمشدی . سه وعلی
نظری وداها سه میاتیک طورلیدی . اوطه ده
اوطوردقندن صوکره بش دقیقه یکمه مشدی که :
قهوه کتیردی . یازم ساعت یکمه مشدی که بر
صحن ایچنده بش یومورطه ، دیگر برقابده اون
آرمود وایی بارچه اکمک ویدی آج دیکلرک

بوسطرلری اوقودقندن صوکره ، فربهک
بو قادار ساده و صمیمی بر نحسره یاد ایتمدیکی
بو ایللیق میحی ایضاح ایچین قلبیده مقاومتسوز
بر آرزو دودم . بر خاطرهم ایسه ، جانی بر
صورتده ، قلمک اوچنه کلدی .
سیسلی بر قیش کونیدی . مغله نک صیق
قارا کلکی بولسز برجام اورمانده ایلرله یوردق .
صباحدن بری خفیف فقط دواملی بر یاغمور
آره صیره سرت بر روزکار ، کنیش وادیلر-
دن کچهرک آجی آجی ایکلیور ، افقده بارلایان
شمشکر واونلری تعقیب ایدهن کوک کورولتو-
لرندن باشقه برشی ایشیدیلر بوردی . بویلدیرملر
دیارنده ایضاق ، بورغون و بیتکین ساعتلرجه
ایلرله دکن ، بولوطلرک باشلرینه قادار ایندیکی
یوکسک طاغلی آشدقندن صوکره خراب ،
ویران بر قولبه کوردک . اوزاقدن بر کو بره
یغنی کی دورویور ، باجاسندن ، پیس کیلی
بر دومان چیقیوردی . اوکنده دوردوق .
آرقاداشم حیواندن ایندی . صول ایله دیز -
کینلری طوتارقی صاغ ایله ، تکلیفسز بر صورتده
قوتله قاپوی چالغیه باشلادی . بر آرز صوکره اختیار
بر قادنله قارشیلاشدق بزی کورور کورمز ،
طانیدقش کی کولکه باشلادی . تکلیفسز بر

— صوص یاوروم ، صوص عیب دکلی ؟
ا ککمزى مسافرله وبردک . انسان تا کرى
مسافرنک قارتى دو بورمادن کندى یرى ؟ بیلور-
سک که بشقه ککمز بوق . آرمود به ، آرمود به
یاوروم دیوردی .
بوفاجه نك مابعدنى ایشیتمه مک ایچین ،
شاشقین و پریشان ، سرعته اوزاقلاشدم . ییدبکم
لوقه لرك برقرشون کبی معده مده آغیرلاشدیغی
حسن ابدیوردم .

شفقت وانسانلق حسلری ، کلرک کو-
برده یتشمسى کبی داهای فضلہ بوسقل قبوله لرده
باشان اصیل روحلو وبارلى قلبلى انسانلرده
بولور . فربه یری مفتون ایدن بوالیق سه وکی
نورک روحنک اصالتی و تورک روحنک آسز ،
بر امتیازی در . قارتی دو ایمان قان دو بورمق
دنیا ده بلکه بر وایلك دفعه کوردیکی برانسانه
قارشى وارینی بوغی ویرمک ، بو درین فراغی
بو نیمائیز جوسردلکی و بو کنیش محوئی کو-ترمه
سیاره مژک ، رنگلی ورنکسز عرفلری ایچنده
بالکیز تورک عرفنک بروصنى وانسانلق مدالیه-
سی در .

فی الحقیقه تورک قلبی دوله دران بوسبجاق
شفقت و محبت تره دن کلور ؟
ایلك دورلرده کی حیانتک ضروری بر
اهیادی ؟ . . . بیلنمور .

اسارت هصرلرده خلقک کندیسى اداره
ایده نلرک ظلمنه ، عادیلکنه قارشى حیانتک
اضطرابی تخفیف ایچین اظهار مجبوریتنه
قالدینی اصیل و عالیجناب برحسنى ؟ . . . اوده
مجهول . . .

طبیعتک تورک ملتک روحنه استثناء قو-
یدینی امثالیز برخصلتی ؟ بلکه .

تورک ملتى ، عصرلری صایلامایان اوزون
تاریخنده اوصافدن بلکه بر جوق شیر غیب
ایتدی : اونک کندینه مخصوص بر دینی واردی .
اسلامیتله تماس ایدر ایتر اونی بر اقدی .
کندینه مخصوص تمیز ، بوسک ، روحنک
بونون بو بو کئی و ایچنه لکنی عکس ایتدیرن
برمدیتی واردی : اوندده اوزاق قالدی .
فقط ایکی خصلتی . بیانی عرقله تماسنه
بیانچی حررک مجومه ، اهل صلیبرک تعرضه ،
وحنی اونی اداره ایدنلرک ظلمنه رغماً اصلا
غیب ائمه دی . بوده استقلال ، انسانیت
و مسافر پرورلکی ایدی .

آتش عاظمه بالکیز قطبلرده باشایان نباتات
کبی ، بالکیز آناطولی ده باشایان برکته نکلیدر .
واونک قلبی شفقتک ، ایبلکک ، مسافر پرورلکک
و بونون انسانلق حسلرنک برایشیق قایناغیدر .

Çılgınlık

Aşkın ihtiras duyduğum âhından

Bir aşk ki taşıyor zevk kûnahından

Mehtapla işlenen şahirahından

Varmışdık düğün gece gövül bağına

Birer hayal geçdi gözlerimizden

Yürüdük biz dahi çizilen izden

Gölgemiz görür diye benizden

Koşduk kayaların sert kucağına..

Geçirdik bir hızla dakikaları

Benzimiz son bahar gününden sarı

Şimdi bagrımızda esen rüzgârı

Gönderdik bir başka aşk ocasına.

Karantina :

Celal Enver

بیهرلونی بوایشقنلرک پروانه سی ایدی . فربه ده ،
قوزمو پولیت نصیف ایتدیکى ، بک اوغلنک ،
قونقورلو ، لوکس اوئل قولوقلردن بالچووه نك
ابتدائی و ساده حاصر اسکمه لرینی آراتان
تحریر ، اورانک نازلری کبی تورکک بو بوک
قلبی ، آرمودلنک صولری کبی مبدول مسافر-
پرورلکی ، آبدینک انجیری کبی صیجاق محبتی ،
مفتیساک اوزوی کبی طاتلی صمیمیتی در .
بو حسلر ، بو میوه لر کبی بالکیز آناطولی ده
بالکیز آناطولی تورکلرنک قلبنده یاشامقده در .

شفقت وانسانلق حسلرینه صوصامش قلبلرک
سوسیالیزم و قومونیزم ایده آلی آرقاستنده ،
دوامی برزله کبی اورویا چیمتیرنی صارصدینی
بودورده بو عرقی اصالتیز قارشیشنده حقنی برغرور
دوبایلیرز . تورک ملتى منقئ تلقینلرک و تمصیک
عصر دینه زنجیرلری آئنده تاریخی وظیفه سنده

عاصم عصمت

ژان ژاق روسوانستیتومی پروفیسورلردن
موسیو آدولف فریره رک
ازمیر قونفرانساری

بکی مکتبلر

عملی پداغوزی لابوراتوارلری

خانلر بکلر

بوکوزل مملکتنده ، آرا کزده بولونمقدن
بو بوک بر سونچ دویمقده م . بالکیز مملکت
کوزل دکل ، بوملکتنده باشایان عرق ده انسانه
قوت و عزم انطباعی و برمکده در .

بوکوزل مملکت کلمه واسطه اولان ذواتک
هسته بالخاصه وقتیلر جنوره ژان ژاق روسو پداغوزی
انستیتوسنده بکا طلبه اولان مترجم رحمتی به ،
کچن آغستوس لوقانورده طویلايان بکی تربیه
لوقره سننده بخی تورکیه به دعوت ایدن عاصم
عصمت بکه ، و آرا کزده بولونمقلقی ممکن
فیلان ازمیر منطقه سی معارف امینی قواد بکه
تشکرلر ایدرم .

بن بوکون سزه ، بوتون دنیایی صاران
تربیه اصلاحاتندن و بالخاصه (بکی مکتبلر) نای
ویریلن عملی پداغوزی لابوراتوارلردن بحث
اینگ آرزوشنده م .

پداغوزی : بشری معلوماتک الک بوسکک
وشبه سز الک کوچ شمه لرندن بریدر . زمانزده
پداغوزی ، بک بو بوک بر اهمیت قازانمشدر .
بو حال ، فکر و ذهنیتلرده وقوعه کلش جهانشمول
بر ره وولسیندر .

خیالاً سزی بر داغ تپه سنه سوق
اینگلکمه مساعده بووریکز .

تاریخ بو بو بوک بوتون فلرک دوغدینی
کوریرز : الک اسکى فلر ، ریاضیات ، فیزیک
و کیمیا در . بو فلر بک اسکى اولقله برابر ،
بونلرک تطبیقاتی آنجی زمانزده کورمکده یز .
بونلرک تطبیقاتی ، بوکون بوتون جهان شاملدر :
اوپوموبیل ، سینما ، تلفون ، رادیو شوکیمری
سنه دن بری بک مهم روللر اوینامقده در . خلق
طبقه لری ، بوتون بونلرک نتیجه لرینی کوره رک
و تماس ایدم رک درک (فنی ذهنیت) حقنده فکر
صاحبی اولفه باشلادی . بو حال ، فنک ایلك
فتوحات ساحه سیدر .

صوکرا بیولوژی و فیزیولوژی ، (مثبت
علملر) ساحه سنه کیرمشدر . بونک نتیجه سی
اولدق هر یرده صهی مکتب بنالری انشا
ایدلدی . بر قاج سنه دن بری مکتبلر ده هوا ،
مسو ، کونش و غذا حقنده صهی بیلیکلر ده
وبرمکده در . خلق ، بوخصو صلرده دخی آلد

[قونفرانسالر ، 13 قشربن اول 998 جمعه ایرتسی
کوندن اعتباراً ازمیر ارکام مکتبی قونفرانس سالوننده
ویرلشدور .]

ایدیلن نتیجه لری عیان بیان کوره بله جک بر
حاله در . ایستاتستیکلر ، جوجوق و فینانتک
وخسته فلرک آزالدینی کوستریور . بوده فنک
ایکینجی فتوحات صفحه سیدر .

اوجینجی صفحه سی : مثبت علم طرزنده تشکیک
اینگ بولنده اولان سوسیولوژی و بسیقوولوژی
عاملرنک فتوحاتی اولاجقدر . بووادیده ده مهم
نتیجه لر میدانه کلک اوزر در . اقتصاد و سیاست
هنوز (عقل) ایله تنظیم و تدبیر ایدله یور . لکن
یاقینده (عقل) ایله تنظیم ایدلکه باشلانمقدور .
مکتبی نظر اعتباره آلیرسق بونک سوسیو-
لوژی و بسیقوولوژی به تابع اولدینی کورورز .
جوجوقلری ترصد ایشندنه بسیقوولوژی رهبر
ایدینه جکز . سوسیولوژی ده انسانلری ، اهلیت
و استعدادلرینه متناسب ایشلر باشنه کتیرمکی
امر ایدر .

شمعی فنک بو بو بوک ترقی نابولسی اوززنده
(بکی مکتبلر) ک موقعی تعیین اینگ ایسته یورم :
(بکی مکتبلر) ، نظریات ایله عملیاتی برلشدیرمکی
نجه به ایتمکده در . اولدن نظریات عالملری بر طرفده ،
ونظری معلوماتدن بی خبر ، حدسی پداغوقلرده
دیگر طرفده ایدی . دوقرولی ، مونته سورری ،
جون دوئی کبی هم نظریه سی ، هم تطبیق سی
انسانلر کورونجه ، تربیه ده بکی بر دوره نك
باشلامق اوزره اولدینی آکلاشیدی . بکی مکتبلر ،
خصوصی تئپیلرله میدانه کلش مؤسسه لر دی .
بونلر اوتوز سنه ظرفنده بو بوکرول ایفا ایتدیلر .

بر قاج سنه دن بری رسمی مکتبلر معلملری ده ،
(بکی مکتبلر) پرئسیپلرنک رسمی مکتبلره تشمیلنه
چالشمقده درلر . آنجی بوکونلرده درک رسمی
مکتبلر ده الک شایان دقت بکیلرک کورولیور .

1889 ده (سه سیل ره ددی) ، ایلك بکی
مکتبی انشکتر ده آجیدی . بو ذات ، فرق سنه
عزملی بر جالیشمده دن صوکرا ، دها کچن سنه ،
چکیلدی . طلبه سنندن (به دلی) ، 1892 ده
(بی ده لس) مکتبئی آجیدی .

1899 ده (ده مولنس) ، فرانسه ده
(نقول ده روش) ی آجیدی .
یکری آلی سنه دن بری فرانسه نك بواک
بکی مکتبئی موسیو (Bertier) اداره
ایتمکده در .

1898 ده آلمانلک روکن آداسنده ،
دوقنور هرمان لیچ ، ایزنه بورغ بکی مکتبی

آجیدی . بزاو زمان آوروپاده بکی نه نودی تطبیق
ایدن آنجی سکز ، اون کشی ایدک . بونک
نه قدر بریج برانکشافه نائل اولدینی کوسترمک
ایچون ، بوکون آلمانیا ده بکی مکتبلر ده ایکی
بیک درت بوز طلبه نك تربیه ایدلکده اولدینی
ذکر اینگ کافیدر . فقط آبی رفکری دولت
آله آلتجه بونک پک ده آرزو ایدلر بکی کبی درین
ومؤثر صورتده تطبیق ایدله مدیکی کورولیور .
مثلاً آلتش ایکی میلیونلق آلمانیا نك بکی تربیه
سیسته مبله تربیه کورمکده آنجی ایکی بیک
درت بوز جوجوغی اولدینی حالد : بکی تربیه
سیسته منی دولتشدر برن آلی میلیونلق آوستریا-
ده ده بکی تربیه سیسته مبله تربیه کورمکده ایکی
بیک درت بوز جوجوق بولونمقدور . دیگر
بعض مکتبلر ده بوسطی انتشار ده افضله در .
آوستریا ، بکی اصوللری تطبیق ایتمک چالیشیور ؛
فقط بواک اسکى معاملرک بر درلور کیشیدر ، مده کلری
اسکی اصوللری انشک اولمقدور .

1916 ده روس لوناچارسکی ، بخی زیارتله
کتابلربی مطالعه ایتدی . اوزمان لوناچارسکینک
نه اولاجینی بللی دلدی . صوکرا روسیه معارف
قومیسری اولونجه ، 1918 ده ، نکتابلرمدن
برجوق جله لری سوویت پروغراملرنده کوردم .
عین زمانده ایتالیا ده ده رسم و آنا دیلی تدریساتی
اصوللری دکیشدر بیلدیور دی . بوشعه لر ایچون
متخصصلرک اداره سی آئنده تجربه صنفلری
احداث ایدلدی .

(شیل) ده ده صوک زمانلرده مهم بکیلرک
بایلیدی . دنیه بایرک بوتون جهانی طوتان
بو حرکتک توخوملری ، 1900 سنه لرده
آکیلشدی .

(بکی مکتبلر) ک نه اولدینی کلاسیک ایچون
اک ابی واسطه آلمانیا نك ایزنه بورغ بکی
مکتبده کچ برمعلر ایکن ایدیندی کم انطباعلری
حکابه ایتمکدر ، صانیرم . بن اوزمان ؛ اسکى
برقولاژدن هنوز بکی مأذوند . اوقولاژده و طلر
ویا کتابلر الک مهم رولی اویناوردی . واردیم
بکی مکتب ، بو بوک بر جفتلک ایچنده ایدی .
زراعت ایشلری ، او یونلر ، آجیق هوا حیاتی ،
مرافقوزلق اوراده مهم موقع صاحبی ایدی .
درسلر بالکیز صیاح دورمسنده ایدی . آقشام
مطالعه سی بریق ساعندن عبارتدی . بو کاق
کلیدیور . اسکى مکتبلر ده سکراون ساهتک

فقا ابله چالیشمه برینه آجیق هواده فعال بر حیات قائمندی، وعین زمانده چو جوقلر، امتحانلرده موفق اولورلردی. بوحال، اسکی مکتبک بدن و ذهن حفظالصحه سینه مغایر اولدیغنی کوسترمکده در.

شمدی ایزنه بورغک بر کونلک حیاتی کورلم. ساعت آلتیده قالیقوردق. مکتبک یاقینده بر دره بر چاغلایان وار. چو جوقلری یازین، حتی قیشین بیله بعضاً بوزلی قباراق، صویه کیریورلردی. صوکر اجماع ایدیلور. کون؛ موسیقی و تونرکی ایلله باشلور. قهوه آلتیدن صوکره فرق بشر دقیقه لقی درت درس. درسلر آراسنده کی نفسلر ده چو جوقلر، یاقلری یاپیورلر، قوشیورلر، وساعت اونده کوچک بر قهوه آلتی دها آیلورلر. شمدی بونلر بزه یک طبیعی شیلر کورونیورسده اوزمان بویه شیلر قطعاً جائز دکلدی.

اوکلن، هوا مساعدا اولدخه طیارلر ده یک. بملک صوکر قسمنده بر جوقی، خوش بر حکایه اوقور، دیکرلری دیکر. بملکن صورا بر مدت استراحت. هر صف، صبرا ابله شعرلر اوقور. بعضاً بویوک طبله موسیقی یاپار، ساعت ایکیدن درده قدر، غریبه، آل ایشلری: صرافوزلق، باغچه، جفتبیلک، رسم، موده لار. ایکندی قهوه آلتیدن صوکره، بویوک طبله نك اداره سی آلتنده شخصی مساعی. اوکلن بیک کبی ساده و فقط بول اولان آقشام بملکن صوکر (اجتماعی حیات) باشلار: مجتمعا یاییلاچ شیلر، و یا آلتیک و او یون مسابقه لرینه اشتراک خصوصلریده بوتون مکتب قرار ویرر. فوتبول، قیش موسمنده اوکلدن صوکر و یازین ایه آقشام اویناییور. اویقوبه یانمازدن اول بوتون طبله به قارشى مدیر: کوزل بر حکایه، کوزل بر رومان و یا تاریخ بشرک هیجانی محیفه لرنی، و یا دنیانک هر طرفدن آلتش

اخلاق پارچهلر اوقویور. ایشته ایزنه بورغده بر کونلک حیات ایزنه بورغک تأسیسندن اوچ سنه صوکر بینه لیچ طرفندن (هاویندا) بیک مکتبی آچیلدی. کوچوکلر ایزنه بورغده بر ایلدی که بوراده کی تدریساتک مرکزنی (اویون) تشکیل ایدیلوردی هاویندا صوکر مرکزنی تشکیل ایدن آل ایشلری ایدی. طبله، بوراده کی بتارک انشاسنه، و جفتلک محصللر نك حساسی طومنه یاردم ایدیلور. لردی. بوراده (کندی کندی کالی کله اصولی) یعنی ادخالات و اخراجات موازنه سی حاصل ایدلکه اوغراشیلدی بالاخره بر جوقملرکله، اوکسوز پوردرلنده بواسولی تعقیب اتمک باشلادیلر. فقط اون درت باشندن آشانی چو جوقلری، منفعت مقصدیله چالیشدیر اراق اولنری بی تاب دوشورمکن

بوندن اوچ سنه صوکر اده (بیرشتان) شانو سنده اوچنجی بیک مکتب آچیلدی. بومکتب، بوسک امتحانلره حاضرلار ان طلبه به مخصوصدی. بوراسی فن و صنعت مبدی ایدی.

بیک مکتبلر ده حیاتک مختلف صفحه لر نك ناصل آهنکدار برکل تشکیل ایدیلدی کوسترمک ایستهرم. بیک مکتبلر ده ساده و طبیعی بر حیات واسطه سبله صحت آلدله اتمک باش اساسدر. آققول و یا دیکر تحریک ایدن ضررلی غدالر بوراده به قدر. البسه یوموشاق و خفیف. هر یاش ایچون ایش. باشده صرافوزلق، که کوزلره، آله، فکره انکشاف و اهلیت ویرر. و مشخص حیاته، فنلرک تطبیقاتی در.

کیه

بینه بوشلق ابله بوقلرله دوشمش دلم، کل ای آنه؛ دایانوب کوسکک بن توله لی؛

قارا بر قیش کچه سندن دها قورقونج بویکده، باشی امید و بره مرکز صوکر؛ صوکر اوچوروم؛ یاشامدن یالکز قورقوروم؛ قورقوروم؛ سکا شتاقم تولوم، آل بی ظلمتلره کیت!

نه در آیدیشی عمرم دنیلن در بدرک باشم اوستنده کی بوشلقلره دوشدم دوشلی آجی بر حس ابله طومش بی خسرا نك آلی؛ یرک اوستنده جهنم؛ اونه وحشی؛ نه درن!

آدی غمدر یکید اوستنده کی هر رکولوشک؛ ایچی بوش رکوتوک جان ویرن ک صوکر شنی؛ نه اوبدین آدام بن؛ نه اونک کولک سی؛ بوزلش، او آیدمش نهیه موهومی دوشون!

بینه ظلمتلری ایچمک دیلین بردنی؛ کل ای آنه؛ دایانوب کوسکک بن توله لی؛

رفتت نحرث

بوتک یاننده حیوان بسله و باغچه ایشلری. محیطک هان بونون حیوان و نباتلری بومکتبه موجوددی و بسله نیورلردی. حیوان بسله مک، چو جوقلر نباتکارلر و حایه کارلر حسلری بخش ایدر. حیوانلره ای باقن چو جوقلرک، آرقداشلری ایچون ده آبی بر صربی اولدق لر نی اکثر با کوردک. مکتبه ایکن آرقداشلری سوق و اداره ایدن بونوع طلبه، بالاخره بیک مکتبلر، پروفیسور، مدیر اولشلردر. بیک مکتبلر بوضو تله اولنرک بالاخره طوتاجق لری ایشلر حقتده استعداد لر نی ده میدان چقارمشدر.

بیک مکتب، بر (کوزلک محیطی) یارامغه ده چالیشیر. بوضوصده نقطه عزیمتی (انتظام) در. چو جوقلر ده (انتظام عشق) او یاندرمق ایچون بویوک طلبه به مراجعت ایدیلور. انتظامی آلدله اتمک خصوصنده دیکر بویوک انسانلرک مداخله اتمه سی لازمدر. صوکر کوزلک حس و فکری اطر افده چیچک، کوزل مویله و کوزل صنعت اثرلری بولوندرمقه او یاندریلر. کوزل صنعت اثرلر نك هالی به مال اولاجقنی ظن اتمک خطادر. ساده شیلر له بیلر بر صنعتکارانه ترین ایدیلر، همده ذوق سلیمه موافق بر صورته چوملکچیلک، موده لار ایشلری، چو جوقلر کوزل اثرلر میدان کتیرمک فرصتی تأمین ایلر. بویوک طلبه، اولدق لر نی بالذات کندیلری مویلا. له بورلردی. صنعت تاریخی درسند بعض کوزل تابلولرک استنساخی در برابر کیدیوردی.

موسیقی، بکمهم برر طوتیوردی. بالخاصه موسیق نك الک بسط برجه سی اولان تورکوزل. (قورهب بر بر تفتی)، کساند سونج، حسارت حسلری تقویه ایدیلوردی. ایلرله مش طلبه دن مرکب بر اوکسترا ده واردی. موسیقی معلی، اوکل بیک متعاقب، بویوک بسته کارلرک اثرلر دن چالیوردی. شوله که برهفته بی، یالکز بر بویوک موسیقی نك اثرلرینه حصر ایدیلور. بوموسیقی تربیه سی سابه سنده بر جوق چو جوقلر، قولایجه بسته لر یاپیلر. تیار و دخی کوزل صنعتلرک همی طویلاوردی: رسم، البسه، موسیقی. شمدی هر رده، مستعد چو جوقلر، تمثیللر توصیه ایدلکده در.

اجتماعی حیات نقطه نظرندن بر جوق بیک مکتبلر، (چو جوق جمهوریتلری) تشکیل ایشلردر. فقط بوسیستم هر گسه توصیه ایدیلر، زبرا بعضاً آثار نی به منجر اولدق هیچ برانی نیجه ویرر. بواشده موفق اوله بیلیمک ایچون؛ بر قاج بویوک انسانک چو جوقلر اوزرینه الهامکار تأثیرلری اوله بیلیمک لازمدر. لیچک مکتبه یالکز شفلرک دکل، هر چو جوقلرک درعه ده

ایتدیکی بر اجتماعی وظیفه سی واردی. اوله که 125 موجودی اولان بومکتبه دیکر بویوک انسانلرک یاندرلری ایشلرک آزه ایدیلرلشدی. اجتماعی حیاتک یاننده اخلاق حیاتی ده ذکر ایدلم. نیجه اخلاق، روحی حیاتک بر حفظ الصحه سیدر. چو جوقلک یالکز شعورینه دکل غیر شعورینه ده خطاب ایدیلر. چو جوقلر، ای و کوتودوغری واکری حقتده بویوک رحسانیت صاحبیدرلر. بر حکایه اوقورکن ایچنده کی ای واقعلری ادراک و تصدیق ایدرلر. بر قرائت پارچه سی اولنر ده بویوک بر هیجان او یاندر ایلر سره چو جوقلر، او پارچه ده کی قهرمان کبی اولغی نوزلر. فقط 14، 15، باشندن اعتباراً عقل و حاکمه انکشاف ایدر، و آرتق بونی تربیه اتمک صیرابی کلشدر.

شخصی حیات ابله اجتماعی حیات آراسنده کی مناسبلری اکلا درکن اولنره پسقو لوزی و سوسیولوزی نك مهم اساسلری ویرلر. «بیولوزی و سوسیولوزی ده ترقی قانونلری» آدیله دارالفنون طلبه سی ایچون بر کتاب یازمشدم. بواترک بر جوق فصللری هنوز دارالفنون و ارماش کتبلره اوقودم. تماماً علاقه دارلردی. کتبلکده بالذات کتبه بونوع معلومانن هیچ بحث ایدلمش اولسنی اوزمان تأسف ایتدم. وقایع جاریه و حاضره (آقتر آلتیه) نك کرک چو جوقلر، کرک بویوکلر اوزرینه مهم تأثیری وارد. بوعتبارله غزتلر، بر تربیه واسطه سیدر. فقط هر غزته، چو جوقلر کوره دکلد. هفته ده برکون دو قوتور لیچ، چو جوقلر آتیره سسان اولان حوادثلری اوقوردی.

فعال مکتب اصوللری حقتده کی ابلک تجربه می 1900 ده لیچک مکتبه ده یامغه باشلادم. بوزات بکا فرانسیز چو جوقلر نی تودیع ایدره کرک تدریساته تماماً حر اراقشیدی. بن اوزمان اوکر ندیم که چو جوقلر آتیره دودق لری شیئی اون دفعه دها چاپوق اوکر نمکده درلر. اومکتبه کی مسلکداشلم نظرند، نیم طلبه، نیم اصولم ابله، بیهوده وقت قایب ایدیلورلردی. فقط امتحانلر ده ک آبی موفق اولانلر، نیم طلبه ایدی.

بکونکی قونفرانسیمی بیتیرمک ایچون، سزی شوا اجتماعی حادثه نك قارشینه وضع اتمک ایستهرم: نورکیه، تعلیم و تربیه سیستملری بیکله مک کبی بویوک برایش یایدی. آوروپانک اسکی مملکتلری، ماضی نك اوله خطائی عتمه لرینه باغلانشلر درکه اورالرده الک بسط رده فورملر بیله آلدله ایدم بیلیمک یک کوچدر. لکن شونی هیچ اونیوماملی یز: بر مملکت؛ باشقه بر مملکتک تربیه سیستمی آلوب تطبیق اتمک قالفار سه

بکی مکتبلر ده ذهن تربیه سی

- 3 -

مساعی اصوللری

1 - درس حاضرلری، شخصی وظیفه لر. تربیه ایشنده مساعی اصوللر نك ابلک صفحه ده رولی اولدیغنی ایچین اهمیت اساسیه سی واردر. حیاته آک زیاده حائر اهمیت اولان شی معلومات صاحبی اولق دکل، بلکه بومعلومات قوللارب استفاده اتمک، ایچانده بیلکیر سزی ایشلر، هر کتیر یز تطبیق ایدم بیلیمکده. یالکز اوکر ندیکنی آبی بیلیمک ایچین دکل بیلکیر نی هر کتیر یز تطبیق ایدم بیلیمک ایچین ده چوجه آبی چالیشمه نك ضرورت و واسطه لری اوکر نیلمه لیدر. بیک مکتبلر ده (درس) تلقیسی نه در؟ ویر درس ناصل حاضرلر؟ اسکی سیستمه کوره (درس) ک نه اولدیغنی بیلیمک یز یوقدر. معلم صنفه کیرد، کر سیستمه اوطوریر، طلبه نك آز جوق ایزر اولارق اوکر ندیک بر موضوع حقتده کی سؤلر نی صورتمغه باشلار. اسکی درس موضوعک دائماً میخانیک صورته تقریر و یا نقل و حکایه سندن باشقه بر شی دکادر. اونک بارز وصنی دائماً قاتی، جانیز، حیاتیز

چوق یاکلش رایش یامش اولور. اساس اولان شی شودر: چو جوق روحیانی چوق ای بیلیمک. علی العموم تربیه ایشی، یک کنیش برداثره اولوب، بر مملکتک ملی سجه و اوصافی او بویوک داثره ایچنده بیکر کوچک برداثره در. ایشه، بومی سجه بدن باشلاق وینه ملی حیات ایچنده قاتی تربیه خصوصنده یک ای وفای ایدر. بر مملکتک مختلف منطقه لری، عادتلری حقتده ایش بویه در. تربیه خصوصنده چو جوقلر انموذج روحیسی نظر دفته آلتی ده مهمدر. کوچوکلکدن اعتباراً شخص استعدادلر نی انکشاف ایدر مکه اوغراشملی یز؛ تاکه بالاخره جمیته الک ای ایش کوره بیاسین.

کور و بوسرکزر که تربیه ایشی: فک معظم داثره سبله هر چو جوقی آیری آیری مطاله اساسلرینه استناد اتمکده در. بیک تربیه کونورمک بوللری ایشه بواسطه امتده آرمیلدر. مترجمی: جنوره ژان ژاق روسو بدوغری انستیتوسی پسقو لوزی لابوراتواری سابق آستیتانی، ازمو قزمعلم مکتبی

اصول فراهیسی

M. Rahmi

قالما سی، یالکز سؤلک توجه ایتدیکی چو جونی نظر دفته آلاق، اکثر نی اهل ایته سیدر. اسکی مکتبه ساعتلر بویه یکر، ذیل چالار، معلم چقار. ارنسی و دها ارنسی کونلر ده منظره عینی در. بزیکی مکتبلر ده مختلف صفحه لر نی کوسترمک (درس) ک بسط اولفله رابر مفصل، چوق استفاده لی، چوق جانلی بر شی اولدیغنی اکلتیق ایسته بورز: بوفکرلری ایکی نقطه ده طویلا بیلر:

1 - بیک مکتبلر ده هر صنف اولایبیلر، درس هر برده ویرلر بیلر. 2 - درس چو جوقلرک ایزر بله بیک بر خطره دکل، تجربه لر نی و شیقه لر نی آرقداشلر نك معلملر نك یار دیمله اکال ایدم کبی بر انشا و اعمال عملیه سیدر. بیک مکتبلر ده درس ایچین کیره جککزر بر صنف دکل، مثلاً بر طبیعات لابوراتواریدر. اطر افکزد تهر راریبوملر، آقواراریبوملر، جام شیشلر ایچنده مستحضر تشریح نمونه لری واردر. سالونه، بوراده قوللانان اجزایه مخصوص بر قوقو حاکدر. فیزیک کیمیا درسخانه سنه یاخود هر هانکی بر سالونه کیره کز، داثره لک خارجی فرقه رغماً درسلرک عینی بره قسایلر داخلنده جریان ایتدیکی کور بر سکر. بونلرک باشلیجه لری شونلردر:

(A) نروده اولورسه اولسون دائماً بر درسه مساعی پلاقی تنظیم اتمک حاضرلری تقدم ایدر. درس پلاقی مناقشه ایلله باشلار، فعالیت موضوعی حقتده قطعی بر پروگرام وجوده کتیرمکله نهایت بولور. بونی متعاقب چو جوقلر اشیا و حیوانلر اوزرنده بر سه ری مشاهده و مقایسه لر باشلارلر.

(B) نوظلر آلتدقدن صوکره بالذات تشریح تجربه لری و یا میقروسقوبیک تدقیقلر یایق اوزره طلبه وضعیته کوره. یا سالونده قالیر، یاخود داغیایر. هر چو جوقلرک بر تشریح آتی جانطه سی، بر میقروسقوی، بر نوسوزی واردر. درسک وایکینی صفحه سنده مشاهده، تجربه و شخصی تحریلر باشلار. تجربه فعالیتلری لابوراتوارده، آتویه ده، قیلر ده. الخ هر برده بایلا بیلر، چو جوقلر درس پلاننده موجود سؤللره طویلا بیلر، مشاهده لرله جواب ویرمکدر. ایچاه کوره بری لابوراتوارده تدقیقلرینه دوام ایدمک، دیکری واثقی طویلامق اوزره بفتلکه کیده مک. اوتکی

نولستوی

حیات، فکرلری، اثرلری

— III —

نولستویک بویوک روحی، آقان بر سر کبی حیات یولنده نروده بر سد بولورسه اوکاجار- پیوردی. هر آرزو اونک قلینده شیدید بر احتراض حالنده دوغیور، ونیجه سی نه اولورسه اولسون بونک قومدن فعله چیقمسنه سوک درجه اهمیت ویریوردی. بوزولورک اگ قوتاییسی واک تأثیرلیسی روس کویولوسنک حیات شراطنی دکیش- دیرمک اون داهای صرغه وانسانی برحیانه یو- کسینمکدی. بونک ایچین درک مکتبله یقیندن علاقه دار اولور. بوتون ایدلرک لک تحقیقی مکتبله کوریوردی.

بونی کوردهن قونتس نولستوی زوجنک، مکتب اوغرونده، بوقادار قوت وزمان، صرف ایتمیسی بویوک تاتارلر تعقیب ایدیور و — «بوالفبا، وحساب، بو غراسردن نفرت ایدیورم. دیوردی.»

دینی نماینده، بویوک ادیبک روحی بر مانی حالنده قاپلاش بولتیوردی. قونتس بوکا اعتراض ایندیگه نولستوی:

«بعضاً پایدیغیز کی دیندن دولای بکا کوجنمه ییکیز. الهک اسنی آغزمدن دو شورمک بزم ایچین ممکن دکلد. چونکه بواسم فکری حیانتک عمل طاشی در.»

قونتس، نولستوی یقیندن مشاهده اینکدن کری قالایوردی. بو زمانلرده یازدیغی بر مکتوبده — «نولستوی دائماً چالییور. هیات...

دائماً دینی مناقشهلر یازیو، اوقادار چالییور، اوقادار بوزولورکه باشنک آغزیدینی حس ایدیور. بوتون بوجالییملهلر بونک کلیسانک انجیل پره نسپیلرینه اوبادینی اثبات ایچین.

حالبوکه بونک روسیه ده علاقه دار اولاجقارک مقداری اون کیشینی بیله کیمز. فقط المندن هیچ بر شی کله یور. بناء علیه یکانه نمی، بر خسته لقی کی اولان بوزولوسنکده چاپوق کیمسدر.»

دیگر بر مکتوبنده ایسه: یارین بر آ اولورکه بوراده ز. (موسقوده) ایلک ابکی هفته یی آغلامقه کچیردم. زیرا تو- لستوی یالکیز متأردکل فقط روحاً بیتکین بر

حاله کچه لری اوبومایور، بیه یور، حتی بعضاً چوجوق کی آغلا یور، تمجین ایدم جکندن قورقو- یورم.

بو اضطرابی حیات اوزون مدت دوام ایتمدی. زوج وزوجه یکدیگرندن، موقت بر زمان ایچین آبرلق مجبوریتنده قالدی. یکدیگرینی چیلغینجه سه وون بویکی وارلق، بو صورتله یکدیگرینی تعذیب اینکدن عادتاقو آلیوردی. فقط بو اتراق نولستویک قلینده قانایان بر یارا آجیوردی. آریاغه تحمل ایدمه یور، آبرلغک قلبی یاقان آتشله:

«روح، بونکون بردن بره قلبده اویله جانلاندک و ارلغمک صارساییدینی حس ایتم. سنک وارلغنده اوقادار فیاض، اوقادار آبی، اوقادار تحمل سوز بر قدرت وارکه ایضاح ایدم. نظر لکده روحی دهن بر قدرت وار... دیوردی.»

نولستوی یالکیز قونتسه قلبله مربوط بو- لنیوردی. دماغی بشقه آرزولرک و بشقه اماللرک بشکی ایدی. قونتس ایسه هر قادی کی بوتون وارلغنک کندیسته تخصیصی ایسته یوردی.

نولستوی فیه مینیزمه ده توجه کار بولونما یوردی. «قادیلرک ادعا ایدیلن حقوقی معنائیر بر شی در. هیچ بر جدی قادیلر مددن قویولورنده

چالیشان ارککارک مساعیسنه اشتراک ایتک ایسته می هر قادیلرک ایسته دیکی شی زکین صنفک خیالی مساعیسنه اشتراک در.» دیوردی.

(صونات آفریوچیر) نام اثرنده ایسه بویوک ادیب قادیلر حقوقندن بخت ایدلرله شو جوابی ویریوردی:

«هر برده قادیلرک ارککارله مساوی اولسنندن بخت اولنیور. فقط بونی سوله نیلر قادیلرک جمعیت ایچنده حائز اولدینی نفوذ و قدرتی

آ کلامایانلردر. حقیقت شودرکه قادیلر موسویلر کپییدر. موسویلر، دنیانک بوتون اقتصادیاتننه حاکم اولدیلری حالده بونلرک اسیر اولدینی ادعا اولنیور. قادیلرله عینی دکلی در؟ دنیاده

هانکی ارکک واردرکه سه وعلی، کوزل و جاذب بر قادیلر قارشیسندن زانو بزیم حرمت اولماسون بر مملکتنده بوز قاریقه وارسه بونک طقسان بشی

قادیلر ایچین چالیشما یورمی؟ بناء علیه، بو وضعیتده هانکی قادیلر حقوقندن بخت اولنییلیر. فقط حیانتک حقیقی سیرینه نفوذ ایدوب

کندیلرینه آتیه تسمیه ایتدیردن قادیلرله قارشی دیندارانه بر رستش اظهار ایدیوردی. اونلرک اضطرابی، مسرتلری، مشغلتی سنلری هیچ

بر مکافات بکلمه مکسزین کوکس کردکری اضطرابی زو جلرینه مربوط غراغت و فضیلتی تصویر ایدیور و حقیقی قادیلر:

«قرا کلکی مکافاتسز بر فراغت ایله زوجنه مربوط اولاندی. بویله بر قادیلر زوجنی تشجیع ایله اکتفا ایتمز چو جقارلی ایچونده حقیقی بر صری اوصافی حائز اولور. آی فضیلتی قادیلر دنیانک سلامتی الکنده در.» دیوردی...

دینی مانی، ساری برخسته لقی کی یکیدن نولستویک قلبه کیرمشدی. دینلر حقنده داهای اساسی تحقیقات یایم ایچین، عبرتجه یی ده اوکرمک و بر خا خا مددن درس آلمقه باشلادی.

حیات تماماً دکیشمشدی. لوکس حیاندن، بوتون انسانلرک قبول ایتدیکی شراط حیاتییه دن متفر بولونیور، دیوژدن کی بسط، ساده برحیانی

ترجیح ایدیور، بشقه سنه محتاج اولماقی ایچون الیسه سی یاماق، یاپوجلری دیکمک خلاصه بوتون باشایشی تماماً شخصی مساعیسنه باغلامق

ایسته یوردی. مادام نولستوی، بکی بکی وضعیتلر قارشیسندن قالیور، بوندن ایسه جوق متأثر اولیوردی:

«بویله یوکسک برز کالک اودون کسمک، سماوری ایصتمق، یاپوج دیکمکله وقت کچر دیکی کورونجه جوق اوزولور، جوق متأثر اولیورم.» دیوردی.

نولستویک، صنعت حیاندن اوزاقلاشه رق بسط بر موثریق حیاتی باشامسی وهر شیدن اوزاقلاشمغه قرار ویرمیسی روس و آوروپا

آدیبلر یی ده جوق متأثر ایدیوردی نولستوی، قلبنک کین، نفرت واسکی احتراصلردن تماماً اوزاق قالدینی و بشقه بر حیاه داخل اولدینی

کوسترمک ایچین، اولجه، بوش بره قلبی قیردینی، ادیب تورکه نهفه بر مکتوب یازیور و کندیلندن عفو دیله یوردی. بونی فرصت عد

ایدن تورکه نهف، ایزنایا بولایا نه کیدیور. نولستویله کورییشیور تکرار صنعت حیانه عودتی رجا ایدیور. بوندن بشقه فرانز آدیبلرندن

ووکده نولستوی بر مکتوب کوندره رک: «شاه اثرلرک یوکسک صنعتکاری سنک آتک باشقه شی دکل قامک و چاکمه ساحه کده

روح بشردر. دیوردی.» نولستوی بو صمیمی، خبرخواه ابقاظ سسلرته شو جوابی ویریوردی:

«قائم که حیام، عقل، غرام انسانلری تنور ایچین بکا ویرلمشدر. برانسانک اقتدار و عرفانی بر آ تشدن بشقه برشی دکلد. بو آتشی

بوکسکدن طوملی بز که هر کس مستفید اولسون»

نولستویک صنعتی انکاری، صنعتی حقیقی شکله کورمک ایسته سندن ایلری کلیوردی. او، زمانک آدیبلری مین بر صنعتک مداحی عد ایدیور و صنعتی بو حیانتک سوسی تلقی ایدیوردی.

«صنعت و علمک حقیقی بو بوکلکی، هیچ بر شرطه تابع اولادن حقیقی وظیفه لری ایفا ایتدیکی زمان کورونور. بونک مایه سی ایسه فداکارلقی تشکیل ایدر. انسانلر فکر و دماغلرله خدمت

ایتمک دعوت ایدیلر، بو وظیفه یی ایفاده دائماً بویوک اضطرابلرله دوچار اولورلر. زیرا فکری حیات یالکیز اضطراب و عذاب ایچنده دوغار. اضطراب و فداکارلقی صنعتکارک مکافات و طالعی در: زیرا بونلرک غایه لری انسانلرک

سعادتدی در. بوتون انسانلر بدبختدر. دائماً بر عذاب ایچنده باشلرلر. صنعتکار ایسه ظن ایدلرکی کی ترسولرک بوکسکلرند دکل خلق ایچنده باشار، اونلرک باشایش، امید، آلم و اضطرابی کورور، بناء علیه بونی کوردهن صنعتکارک وظیفه سی، انسانلری بوسقیلانه حیاندن، بوجاموردن قورناراحتی شیلری بونی و یازمقی در. بوجیات و هیجانی باشایان رأذیک، باشادینی منجه مسعود اولسی احتمالی واریدر؟

بر باره لی هایقیر بیور کوزنده نم طالشلر حسسز، کوکلر صاعیر چوللر بر عدم.

نه بر دیوان، نه بر قوشان، نه بر بن وار. آه بو بوللر. بوبوللرله بولن یادرولر.

یالکیرکی چاچییشور بوزلارلن اوردو: «بر بودوم صو... آله ایچین... آه بر بودوم صو»

ناهیبر ناغی

نولستوی، صنعتی، صنعتی حائز نقیدلری یالکیز ادبیاته منحصر مالیور، بونی صنعتک دیگر شعبه لرینه ده تشبیل ایدیوردی.

رومن رولان دیورکه:

«نولستوی صنعتی نقید ایدرکن اونیون قارلری قیران بر جوجوق کی بویوک بر ذوق دو یوردی. نقید ایتدکری ایچنده حقلی اولانلری وارسه ده حقسز اولانلری ده واردر. نولستویک یادیی نقید دکل بر خیردی.

آلنه بر سلاح آلمش اوکته کلنه انداخت ایدیور، کیه راست کایسه وورمقده زرد ایتیه یوردی. بالخاصه بشووه و بیسنه حقنده کی نقیدلری تماماً الصفسز بر خررکتدر. نولستوی بشریتک بویکی لایعوت بیلدیزنه حائز نقیدنده، حسنه مغلوب اولمش. وحرکتندن اولدوشوغک قرصنه نائل اولامامشدر. بوندن ماعدای عموی صنعت کولتوری حقده کی معلوماتسزلی ده ادبی مطالعه سندن باشقه، آوروپاک عصری صنعت حیانتک نلری تحقیق ایدم بیللمشدر؟

رسمه حائز نلر کورمش، موسیقیدن نلر ایشتمشدر؟ حیانتک درندما وچ قسمی کویلرله کچیردن بویکی جنتامی 1860 دن بری آوروپای کورمه شدر. دنیله بیلیرکه بویوک

رسانه‌ها حقند اساسی معلوماته مالک اولامامشدر. موسیقی حقند دها زیادہ حائز معلومات پولونیوردی. تولستوی کندیندن اول یاشایان داهیلری ده جوق تنقید اتمشدر. شکسپر ایچین یازدینی بر اثرده :

— بو آدم هر شیئی فقط صنعتکار دکلدی. اثبات ایده‌جکم که بو آدم دردنجی درجه‌ده بیلہ بر محرر دلدرد. دیپوردی. موسیقیشناسلر حقندده :

— مشهور ویولونیست (باح)ک (نوفتورنی) شوبه‌نک (موزوری) هایدن، موزار، شوبه‌ر، بتهوونک بش اون پارچه‌سی مستثنا اولوق اوزره دیگر اثرلر بوش و منامزدر « و صنعت نقطه نظرندن هیچ برقمیتی حائز دکلدرد. « دیپوردی. اونک ایسته‌دیکی صنعت بشقه والی بر صنعتدی. بو، بشرک بوتون روح و یاشایشی هکس ایستیرن برآینه اولاجقدی.

تولستویه نظرآ، رهناسن زمانندن ری صنعت اولمشدی. صوک عصرده تورین اجتماعی صافلر صنعتی ده اورنادن قالدیره شلدی. بوکونکی صنعتکارلری بر صنعتک امانه خدمت ایدن برتورده‌دی کروی عدا دیپوردی صنعتی ده بونلرک طامسز و صولفون سسلری ده به توصیف ای دیپوردی. عصر مزده صنعت ذیلن شیلر حقندده ره آلیزمک منفسخ اثرلریدر. هوغونک، دیکه‌نک، دوستوبه‌وسکینک، میلیه‌نک اثرلری مستثنا اولوق اوزره بوکون صنعتک قنادی آلتندده یاشایان دیگر اثرلر هیچ برقمیتی حائز دکلدرد. تولستوی، ژان ژاک روسو کی امانسز بر حوصله هر شیئی یقیور، یاقیوردی. فقط کندنی روسودن تفریق ایدن مزین ده بیقدینی خرابلر اوزرنده یکی صنعت آبدلرینک فصل قورولسی لازمه‌جکی ده ایضاح ایتسی ایدی. « صنعت، حقیق حسلرک ایضاحی در. بناء علیه صنعتکار، آنجی بو حیاتی یاشادینی زمان وظیفه‌سنی ایفا ایدمبار. بونک ایچندرکه حقیق حیات منبعندن صو ایچمه‌بنلر اوزاق یاشایانلر، هیچ بروقت صنعتکارانه عدا بتدی کمز اثرلری میدانه کتیره‌مزلر. امید ای دیپوردی که استقبالده، آرتیستلر بواوصافی حائز اولاجقلردر» دیگر بر اثرنده :

« صنعتک غایه‌سی؛ دنیادن تحکم و شدتی قالدیرمق وظیفه‌سی ایسه دنیاده محبتی حاکم قلمقدر »

صنعتی بو قادر تقبیح ایدن تولستوی، بوزمانلرده، صنعت نقطه نظرندن یکدیگرندن دها بوسکک اثرلر میدانه کتیریبوردی. ایوان ایلیچلک اولوی، خلق حکایه‌لری، ظلمتلرک قونی، افندی و خدمتی، یکی صنعت تلقیسه کوره

یازلش بوسکک اثرلردی. بونلر وضوح و ساده‌لک نقطه نظرندن تولستویک دیگر اثرلرندن تماماً بشقه‌درلر. کوبلویه اولان درین محبتی؛ خلق لسانک نهایتسز کوزللیکنی ده کندیسنه طامشیدی. « لسانک دهاسی، کوبلونک و خلقک قلدنده در » دیپوردی.

شهرلردن اوزاق اولارق کوبلور آراسنده یاشامسی اوکا خلق کی دوشونمک اعتبارینی ویرمشدی. کوبلور کی قونوشوبور، اونلرک شوبه‌سنی ترجیح ای دیپوردی؛ خوشنه کیدن بر فکری بر جوق دفعه‌لر تکرار ای دیپوردی. زمانک برادینه یازدینی بر مکتوبده :

— لسانک و یازیمک طرزینی دیکشدردم. خلقک لسانی بر شاعرک ایضاح ایتک ایسته‌دیکی بوتون اینجه‌لکاری حاوی در. اونک ایچین بولسانی جوق سه‌ویورم. دیپوردی

★ ★ ★

تولستوی یالکز صنعتی و صنعتکارلری تنقید ایله اکثفا ایتیه یور؛ جمعیه حاکم اولان فکر نروده شده‌له تعرض ای دیپوردی. اوزمانلرده، روسیه‌ده موده اولان لیبرالیزمکده شدید بر عباداری کسبلمشدی. بواجتماعی تمایل و تلقینی تولستوی روس خلقی ایچین بشقه بر بووندوروق عد ای دیپوردی. بر آمریقان غزته‌سنک؛ لیبرالیزم حقندده صوردینی سؤاله جواباً کوندردیکی تلغرافده :

« صوک زمانلرده، خرسثیانلغک انحطاطی؛ یکی و باطل اعتقادک دوغسنه سیبیت وردی و ملتی دها زیادہ فلاکتہ سوروکله‌دی بو ایسه اقلیتک اکثریتہ تحکمندن باشقه برشی دکلدرد. ملت؛ انتخابات ایله هیچ بر وقتده اراده‌سنی اظهار ایدمزلر.

1 — اولا میلیونلرجه نفوسدن عبارت برملک بویه مشترک براراده‌سی موجود دکلدرد. 2 — موجود اولسه‌ده خلقک بویوک برلسمی سسنی دیوراماز.

3 — انتخاب ایدله جکرک؛ رفاه عمومی ایچین هیچ بر فائده‌سی دو قومیه جغندن صرفنظر، بونلر اقتدار موقعنده قالمی ایچین خلقی آزمکده وظلم یا بقده هیچ تردد ایتیه جکلردر» دیپوردی.

تولستوی علمک استقباله و بشریت ایچین دهاطیبی واضطر ایسز بر حیات تأسیس ایدم جکمه ماند ادالارله ده آجی آجی استیزا ای دیپوردی. فقط اک زیادہ قیزدینی و وضعیترینی عفو ایتدیکی انقلابجیلردی. بالخاصه شده مراجعت صورتیله انقلاب طرقدار اولانلری هیچ عفو ایتیبوردی. بونلری « یکی تمصبک تملکلی سلاحرلی اولدوروجی عالم، مفرور روحلر » ده به توصیف ای دیپوردی.

« سوسیالیزمک غایه‌سی : انسانلرک اک عادی اولان مادی احتیاجلرینی تأمین در. فقط؛ بو خصوصده قولانا جغنی بیلدیردیکی واسطه‌لرله اصلاً بونی آلد ایدمزلر » ژورس ایچین ده :

— نه شایان پرستش خطیب، فکرلرنده هر شی وار. فقط هیچ برشی یوقدر. زمانک ایشی بو افندیلر باقمی ایسته‌بورلر. فقط بکا اوله کلبورکه بوکونکی سوسیالیزم صالویدن اسکی اشیا اوله سنه یکن قادن موده‌لری کیدرد. « تولستوی انقلابجیلره تعرضی انقلابی ایسته.

مه‌سنندن دکل بالعکس فضله آرزو ایگسندن ایلری کلبوردی. فقط اونک ایسته‌دیکی انقلاب باشقه برمعانی حائز دی. او انقلابک؛ کندی کندینه پیش بر میوه کی؛ شدتیز و قالمز بر صورتده میدانه کلسنه، انتظار ای دیپوردی.

بونک ایچین، هر درلو شدتک اک آمانسز معارضی ایدی. 1805 ده پتروسبورغ سواقلرنده ناپیلان معظم نمایش واونی تعقیب ایدن تفسیقات، خلقک غروب حالده قورشونه دژلسی؛ چار ضابطه‌سنک ظلمی؛ روس — ژاپون بحاربه‌سنک خیمع نتیجه‌لری اونک هویت معنویه‌سنده شدید عکس العمللر حصوله کتیریبور فقط بونک عامللرینی تجزیه ایچین یکنانه چاره؛ آتشه آتشله دکل منی بر مقاومتله مقابله در. دیپوردی. اوزمانده کی اثراتی؛ انقلابی متوزلر اوزرنده او قادار فنا تأثیر پایدی که :

انقلابی محررلرک علمداری عد ایدیلن ماقیم غورکی یازدینی بر مقاله‌ده :

« بو آدم فکرلرینک اسیری اولدی. اوزون زماندن بری درکه روس حیانتندن اوزافلا شمشدر. خلقک سسنی ایشتمه یور. « دیپوردی.

★ ★ ★

تولستوی وجدانک چیزدیکی بولدن هیچ بر قوت جویرمه‌میوردی. « فنا قلدن اجتناب ایچین اوکا مقاومت ایتمه‌ک لازمدر.

چاراداره‌سنک ظلم و تحکمنه نفرت ای دیپوردی؛ منورلرک بر صورتله نفی و حبس ایدله‌لرینه ایسه جوق متأثر اولبور :

— اطرافده دوستلری آصدقلری؛ حبس ایتدکاری حالده بکا برشی یاپما بورلر، حالبوکه؛ مضر بر انسان وارسه اوده‌نم. « دیپوردی.

بونفرت حسیله درکه « عزیز قارداشم » خطاییله چاره اومشور مکتوبی یازدی.

تولستوی، حاضرلاردینی بویوک انقلابی کورمدمی. فقط اوله دن جوق اول اونی بیلدیردی شرقک ایکنجی قونفوجیوسی؛ سکسان سنه « شرف واضطراب ایله قاریشیق بر حیاندن صوکره » کوزلرینی ابدیتہ آجدی.

اوفکر دنیا سنک برکونشی ایدی. دنیا دوردقنه نامی و اثرلری آکیلاجی و اوفوناجقدره « صوک »

(Adolf Ferrière) دن

میجکدر. بعض طلبه طرفندن نادراً ادعا اولونان حقلر، معلمک خوشنه کیتمه‌دیکی کیبی عمومیتله ده فنا بر شکله تلی اولنور. مطالعه ساحه‌سنه کانه، اوندن بحث ایتمه‌جکم، بوراده مشترک حیات ساحه‌سنندن فضله تنقید ایدله‌جک، آرانیلایق، بولوناجق، هیچ برشی یوقدر. معلم، فی هر شیدن استثنا ایدمزلر؛ فن، قطعی، مطلق و هر خطادن سالمدر. . . اونی آنجی آلیق، ضبط ایتک و تمثیل ایتک وارددر. معلمدن صوکراباضا قالب نفوذه اطاعت کیدیلر. بورادنده غزته‌لرده اولانلره اینانمایه بر آدمی قایلر. وظاهرآ مستقل برمتفکر کی کورونمسه‌سنه رغماً بو آدمی ده آتیلش اولور. 3 — نهایت تسانی دیپوردی. . . بر طلبه‌نک، درسده و یا غیر مأمول بر حادثه قارشوسنده، تصادف ایتدیکی مشکلا نه قارشو یاردیم ایتک بر دیگرینک شتاب ایتدیکی کورمک جوق خوش اولور. حالبوکه بوجر انکار برینه‌شدله اعاده ایدیلر. تساند یالکز مکتبجه رسماً اوزافلا شدر بیلایور، عینی زمانده مجبوری بر قایتده تأسیس ایدیلور که آئی وسنه نه‌ایتنده اعلان ایدیلن بویون بوط، آفرین و جزالر تساندک انکار ایدیلدیکی بونک بارز بر شکله بررندن فرقی کوچوک رقب شخصیتلر صنفک منقسم اولدینی فرض ایتدیریبور. تساند تطبیق ایدلیکی زمان، فکر فداکاری بی تضمین ایدمزلر. مکتبده آبرلیق لغو قیزی اوکره‌تیر و یا هیچ اولمازسه غیر قابل انکار بر صورتده خودبینلیک تسهیل و تمییز ایتدی؟ زورله ایدیلرین اطاعته قارشو عصیان و فکر نشیت مکتبجه رفع ایدیلانجه، تنقید و تساند فکری، اولرده، سواقنده برلکده بولونقلری زمان جوجوقلرک صمیمی محیطنه التجا ایدمزلر. هر شیئه رغماً طبیعتک غیر قابل ضبط و توقیف نمایلری انکشاف ایدیبور، فقط طایفه‌ماش، تمییز، تنظیم و تقویه ایدیله‌منش و آبونیک یانی باشنده جوجوقلرک نظرندده طبیعی ولایتی تمثیل ایدمزلر اولان معلملرک فکرلرله تنور ایدیله‌منش اولدقلری ایچون، اونلر مقصده فنا و یا مقصددن خارج و یا معین هیچ بر غایه‌سی اولمایان هنصلر کیبی کورونوبورلر و بویوزدن جوجو غمک طبیعی انکشافه قانده‌لی اولاجقلری و اونک اک آئی تسمنی تشکیل و تمییز ایدمزلری برده بونلر ضرر ایراث ایدیبورلر. جوجوق کندی کندینه ترک ایدیلدیکی زمان کندی و جمعیتک ایلیکی ایچون یایلمش قانلره عصیان، اک کوزلر و سالم شیلری تنقید و آکلاما دقلرینی رد ایدمزلر.

حرک و حال حاضرده کی ضعف و بیتابنک ده‌درین سیلرندن بری وارددر که : بلکه بونک آییجه فرقنه وار بلامشدر. فقط بو، بجه اک مهم سیلر آراسنده بولمقدردر. آوروپانک بوتون مملکتلرنده مکتب، طلبه‌بی کور کورینه اطاعته سوق ایتک اوغراشمش، تنقید ذهنی انکشاف ایتدیرمک ایچین هیچ برشی یاپما دینی کی بر برینه یاردیمی ده حایه و تسهیل ایتک آراشدر برامشدر. مادی عامللرک تأثیرلرینی آلا ن بود و املی ندیرب سیستمک قوملری زربه‌سوق ایتش اولاجغنی کورمک قولایدر.

قوملر، مدیر و عسکری رئیسلرینک کندیلرینه یایدقلری قناله قارشو عصیان ایدمزه‌دیلر، مطبوعاتک سوق و الجالرینه، سیستماتیک حیللرینه مقاومت ایدمزه‌دیلر کی کندیلرینی ضرورت و سفالتدن اکثراً قوروتارایله‌جک اولان تساند تدبیرلرینی انجاده‌ده تثبیت ایدمزه‌دیلر. بشر هیچ شبهه‌سز حیوانی منشائی اعتباریله طبیعتاً نه غویشتمدر. فقط بو، نه غویشتمکلی تمییز و تحکم ایتک بر سبب تشکیل ایدمزه‌دی؟ آوروپانک اکثر مملکتلرنده کی حال حاضر مکتب ره‌زیمی، مطلق بعض اخلاق قاعده‌لری استثنا ایدیلر، بوغایه‌ده دوعرو توجه ایتش کی کورونمکده و اصل مکتبده حقیق هیچ بر اساس آلتامقدردر.

بحث ایتدیکم بواجق نقطه‌ی ایضاح ایتمه لفظاً مساعده ایدیکز . .

1 — کور کورونه اطاعت : معلم امر ایدمزلر، طلبه اطاعته مجبوردر. عاصیلرک اوکته یکمک ایچون استعمال ایدیلن حرب مازمه‌سی کی تدبیری بر سرور امرلر اصدار ایدیلر و لازم اولدینی زمان مجازات و مکافاتدن عبارت خارجدن داخله تأثیر ایدن عامللرله جوجو غمک شخصیتی بوغورولق، بوموشاییلمق و تشکیل ایدیلک ایسته‌تیلور که بک جوق مکتبلرده بوندن خارجه چیقلمایور. بوندن باشقه، جوجو غمک و بوتون جمعیتک ایلیکنی استه‌دا ایدن، دائماً و هر طرفده دوعرو، غیر شخصی بر قانونک ممثلی و سلطوی ره‌زیمه قارشو غیر مساعد کی تلقی ایدلسه بیلہ اکثراً حال بویلمیدر؟

2 — تنقید فکرینک تمییز مکتبده نروده‌ده؟ آلوده، تنفسده ایسه اوراده معلمه آتوب طومقدده قصور ایدیلور. صنفده صوصولوبور، چونکه معلمک مطلق بر حکمدار اولدینی شایع اولمشدر، بوندن باشقه، عنعنه دیکشمه‌ز بر وضعیت حکم سورددیکی ایچون یاپیلاجق هیچ بر تنقید بوند، تنقید هیچ بر ایتیه یارامایاجق و هیچ بر شیئی ده‌کیشدیر.

تسانی جوجوق تأسیس ایتش بر انتظامه قارشو بر نوع اتفاق تلقی و اونی طایقندن استکشاف ایدمزلر. بوکون واقع اولوب اولمادینی بیلیمورم، تم زمانده جوجوقلر معلملر قارشو بولقلر تشکیل ایدمزلردی. کله‌نک بوتون مناسیله بونفلرک مجادله‌سی ایدی. شیمدی آوروپاده کی مکتبلره دوام ایدن طلبه قادر بو قورولری، یوز، بیک، و میلیون درجه‌سنده بویولتیکز، جوجوقلرک بوره‌زیمک، برکون، اون کون، سنه آلتندده قالدقلرینی سوبله‌یکز، اوزمان دنیاک خرابیه دوعرو کیمش اولدیندن، انسانلرک شخصی و مشترک منفعلری علیه حرکت ایتش اولدقلرندن ده‌کیل، فقط حالک اولدیندن دها فضله فنانلغه حیرت ایدمزه‌جکسز. بشرک حارق الاماده بر عقل سلیمه، فنانلغه قارشو بویوک مقاومت قدرتنه و قناله‌ک بوکون اولدیندن دها فضله اولامسی ایچون اونی آیدیلغه کوروره‌جک بر سائقه صاحب اولامسی لازمدر. بلکه بکا بوراده اعتراض ایدیله‌جکدر. و ده‌نیله‌جکدر که :

ماضی ده تدریسات جوق آئی ده‌کیدی، غرامر و لایتنجه‌نک اوکر تینمه‌سی تعلیم و تربیه‌نک محوری تشکیل ایتدیکی زمانده حتی مناسز دی بیلہ بود و غرودر فقط اوزمان تعلیم و تربیه نه‌لایک، نه مجبوری و نه ده‌ججانی ده‌کیدی. . . غائله حیاتی، طبیعتک سینم‌سنده کی حیات بوکونکندن دها فضله بررول اوینا یوردی. مکتب موجود اولدینی زمانلرده بر فرع ایدی. . . بوندن باشقه بالخاصه بشرک سیاسی بررولی یوقدی. شبهه‌سز آوروپانک هان مان هینسی احاطه ایدن مونارشیلردن بحث ایدیبورم. بوکون وضعیت باشقادر. فنون و صنایعک ایشیدیلیمش ترقیاتی، صنعتکارلردن باشقه و قتیه بیلنمه‌ن عمله صنفک تشکیاتی ایجاب ایتدیردی. سیر سفر واسطه‌لرینک ترایدی، اکثر انسانلرک حیانتک جریان ایتدیکی دار ساحه‌بی کینشلتدی؛ دوعرودن دوعرویه ده‌موقراسینک صوکنجی مرحله‌سی اولان حال حاضرده کی پارلمانتار ده‌موقرات مونارشیلرده داخل اولدینی حالده ده‌موقراسی فکری هیئت عمومی نه‌نفوذ ایتدی. بونلر دیکسرا مکتبی مشترک تشبیلرله بر سیستم داخنده منطقی برکونلورده، تنقید فکرینه و حقیق تساند دوعرو توجه ایتک اک عاجل برایش اولمشدر اوزون زمان بوقایبیلری کی لیشی کوزلر براقق؛ بونلری، بشرک آثارندن مروت تجرله‌لرک حاملی اولانلرک معاوتندن محروم بر حالده بولوندورمق، جهانی دائماً تضاعف ایدن بر قاریشیقانه حکوم ایتک و جکمکده اولدیمز واضطرابلری و خیماشد بره‌رک تحکم وادامه ایتک دیمکدر . .

ترجه ایدن : Ali Riza

تعلیم و تربیه هفتمه

— II —

[فوئورائی سوو بووا] جیئنگ عمومی اجتهاده ماقسیم غورکی طرفندن ایراد ایدیلن نطق: [۰]

تعلیم و تربیه مساعیسنک فائده‌سی انباته لزوم یوقدر : بو فائده آشکاردر : سو قافلر- مزده کی چامورلر ، انسانلرک دماغ و قلبلر نه کی چامورلر بونک طلاقتی بر شاهیدر . روس خالقنک نه قدر بیزارمیش و جاهل اولدیفی ، مملکت منافعه نه درجه یابانچی ، مدینت ساحه سنده نه قدر وحشی قالدیفی بو کون وضوحه کوریورز . خلقنک تاریخ حسی و تاریخی تکاملده اشغال ایتدیکی موقع هفتمه کی شور و دراک چو چوچه در . « روس خاق » تبیرله بالکر عمله و کویلو صنفی ، بالکر چالیشان زمزمه کی قصد ایتورم . بوتون سنغری استهداف ایدیورم . زیرا جهل و حرت قصانی روس ملتنک وصف مشترکیدر . حیاتنک قیمتی هفتمه فکری اولمایان میلیونرجه کیسه دن تشکیل ایدم بو جاهل کتله نك ایچندن کزیده لر اسمنی ویره بیله جکمز برقاج بیک کیشی بی استئنا ایده بیلیرز . بونلر تاریخی تکاملده فکری مبدلرک قیمتی بیلیرلر . بونلر بوتون نقصانلرینه رغما روسیه نك مضطرب و چیرکین تاریخنده میدانه کیره بیلدیکی یکنانه ماملکیدر . بونلر مملکتنک قبی و دماغی ایدیلر ، وینه ده اوله درلر . اونلرک نقصانلری فکری ماهیتده کی منبرلر ایچون آز منب اولان روس طوبرانگ محسولیدر . هر شی لیاقتیه کوره در . لیاقتیه کوره آبی ، ظالم و یا بدبخت اولورز . آراسنده بر چوق قهرمان وار فقط روسیه نك بوکونکی مشکل شرائطی ایچنده وطنداشلق وظیفه سی جسانلره یا ماغاه قادر ، عقلی و قوتلی انسانلر نه قادر آرز . اکر بزه مخالف دکلر سه قهرمانلری سه ویورز . فقط کورم یورز که قهرمانی بر کون و یا بر ساعت ایچون هیجانلرک تمرکزینه محتاجدر . جسارت ایسه بوتون حیانه هیجانلی اولمای آمردر . روس حیانتنک شرطلرینه کوره حرت مساعیسی قهرمانلی ایسته میور ؛ بالکر جسارته بوتون روحی قونلر می صرف ایتک شرطیه یورولادن و متبادی بر اشتغال محتاجدر . روسیه نك متحرک بطاقلر نه « معقول ، آبی و ایدی اولان شیلری » آ کت صوک درجه مشکل بر بر غیریدر . بک آبی بیلورز که قانم زده کی ، ایلکر- مزده کی آبی شیلری روس اووالرینه ذرع ایتک زوالی و آجینه جی محسوللر و بریور . بونکله برابر بو ایشی باعقده اولان آدملره شدتله معامله یاپور ، خلقنک دوشمانی اولدیلر بی اعلان ایدیورز . حالبوکه اوزون زماندیری اخلاق تصفیه مملکتی اوایندیرمه چالیشان بو آدملرک مساعیسنه دوام ایتلری لازم کلیر . زیرا اونلرک [۰] نطق ایلک قسمی 29 نجی نسخه مزده در ،

— فقط سیاست نه اولاجق ؟ —

سیاستنک فوئنه بوکسامک لازمدر . سیاسی هیجانلره بر حدود تمین ایتیلیر . اکر ایسته نیرسه بو قابلد . سیاست بر آرز بزم سفلی فیزیولوژیک احتیاجلر مزه بکزمه . بوجان صیفان اختلافلر ایچنده کسب سکونت ایتک مجبوردر . پولتیقه نه اولورسه اولسون و کیمک طرفندن بایا بیرسه بایا سنین دایما منفوردر ؛ زیرا بالانله افترا ایلر برابر اولمای مقدردر . بو حقیقی هر کسک بیلیمه سی لازمدر که حرت فعالیت پولتیقه فعالیتنه فائقدر ، هر جدر . حرت فعالیتنه جدی برانکل وار ؛ اوده قیطلق وانکسار خیالری تأثیری آلتنده متفکر- لرک حیاتی قدرتلرینک آزمونلری هر کون بر آرز داها حرکتلرک دوجار اولمالیر . متفکرلر آراسنده متقابل یاردملری انکشاف ایتدیرلرک آچله قارشی مجادله ایتیلیر . روس خلقنده کی سوسیالیزمده ایمان نقصانی وانکسار خیالری ایچین نه دیملی ، بیلیمورم ؟ انکسار خیاله اوغراماق شبهه سز داها ای اولوردر ، وحد و اشتیاقدن صوکره خیالرک جاذبه سی غائب ایدرسک یا باجق شی یوقدر . خیال ایمان قوتیدر . سقوط خیال ایسه کور بر ایمانک جزاسیدر . سقوط خیاله قارشی بیلیمیه النجاییتلیر . خیالنده کی جاذبه غائب ایده نلر ایچون بو یکنانه چاره در . بو مدعش کونلره بزی بو شکله یتشدیرنور چوق نسللرک اثری اولان هر مملکت ایچین ؛ هر کس ایچین عادیلکک و حیوانلنک مظفر اولدیفی بو دهشت و جنت کونلر نه سزه بالکر شونی خاطر لایتم : بوتون بونلر انساندن کبیور و بوتون بونلر اونک اریدر . فقط نه خاطر لایق لازمدر که دنیا اوزرنده کوزل اولارق نه وارسه بینه اونک اریدر ، ادبیاتی ، محتمد کشفلری ، سوخیلری ، بارملری حیاتنک بوتون جاذبه سی ، یارلاق خیالری و شابان حیرت علملری خلق ایدم اودر . کندی جرأتکار منطقنی آ کیلمک بیلیمه یه ن سعادت اشتیاقنی تأسیس ایدم بینه اودر . بینه انساندرک فاجعه ، اضطراب ، عذاب ساعتلر نه دایما بیک آبی پره تسیلرک اسکی فنا پره تسیلر غلبه ایده جکنه ایتامشدر . بونامغلوب ایماندر که بزم دوستجه قونوشمق اوزره طوبلاغا- مزنی تأمین ایتشدر . کنانه و لکلرله اورتولو اولان فقط جزاسنی مدعش اضطرابلرله اوده یه بشره دوغرو کیده لم . انسانلرک داها حر نفس آلا بیله جکی بر هوا یارتابیلیری بزی ؟ بونی یابا- بیلیرز و یا بیلر .

30-6-1918

ماقسیم غورکیدن نطق : منصور نکین

Henry Bidou دن :

برکنج فیزک عاشقاری

کنج قیز ، ریختیمه باغلی قایقینه آتلاری . و شرقه دوغرو کوره کچمکه قوبولدی . صبا حک ساعت یدیمی ایدی ، اوزرنده سیاه برانکلک و بیاض قورسازنی اوستنده سیاه بر قورساز داها واردی . قوبده یالکیزدی . یاخود یالکیز اولدیفی ظن ایدیوردی و یالکیزنی دینلن شیتک قطعاً ممکن اولمادیق بیلیمه یوردی یاقلاشدیفی طاغ ، آغیر و طالعین روحنک اوایندیفی حسن ایتدی ، ضبارله چالغانان صولرده ؛ بر آرزو دولاشدی ، طبیعتنک هر پارچه سی ، هپ اونی سومکه قوبولدی . ایلک طاشقینق ، طاغک تپه سنده آواره دولاشان ، اسمر ، کوچوک بولولدن باشلادی او ؛ سالالنیور ، اوزانیور ، طوبلاننیور ، شکلی رنگنی ده کیشیدیر یور ؛ قیزک حضورله غشی اولوردری . اونی ایچه کورمک ایچون کنیشه لیدی ، تکرار بوزولدی نهایت سرت بناچلری آشارق اوکا قوشدی . ییشیل قاشلرینی چاتارق بولولتک بو حرکتلرینی تعقیب ایدن اختیار برجام ده کنج قیزی کوردی . اسکیمش کوکلرندن سیلکینه رک فریاده باشلادی : — قارداشم روزکار ، یتیش ! . بن سنک اضطرابلریکی ترتم ایتدیسیم ، تهورلری هابقیردیسیم سن ده بی بولوبراقدن قورنار ! . سربست قانلیجه یاردن سره تله ایتک باشلادی دیگر چاملر بر برینه : — بواختیار دملیه نه اولدی ! دییه فیضیلد اشبورلردی . طار بردوزلکده اوزانوب بوتون صفوتیه اوپومقده اولان برقار پارچاسی بوکورو و لئو ایل اوایندی کیمیف صفوقلیقه نیتیه رک آغاچه هابقیردی : — چام ! ازلی قطبک نیم کی بر اولادی اولان قارداشم ! سنک کیتدی کیه یه بن ده کیتمک ایسترم فقط قیلمد امانی بیلیمه یورم . دوشدیکم برده اوله جک قدر توانستم . بیاض قولرم آجیق اختیار طاشلرک بویینه دولانیور . اکیلیمش داللرک اوزرنه بنی ده آل قارداشم ! چونکه سنک سودیککی بن ده سویورم . چام ، قار پارچاسنی قورلرینه آلدی برلکده کنج قیزه دوغرو یورودیلر .

اختیار طاشلر خوموردانته و ؛ — بوله هر کس کیده حکیه ! .

دیه سوبلنمکه باشلادیلر . عتشم و مظفر کونش ؛ اوزاقلرده لاقید بونی تعقیبه چیقیدی . خبرجیلرندن برشعاع ایکی قانلک آراسندن صولره آقدی و کنج قیزک آیاقلر نه آتیلدی . — قادی ! دیمکه قالمادن چام ؛ قوللرینی ، رقبینی یا قلامق ایچون اوزاتدی حدتلی فقط ندیرلی بولوط ایسه جان اوکته دیکلیدی . او ، بونلردن قورتولمه جالارکن خشین و حسسز ایری بر طاغ اونی پارچلادی اوده قیوریلدی چکیلدی و طالعک اوموزندن آشمغه اوغراشدی فقط کنج قیزی کورمکه چالادجه مستیزی و ایری کوکده لی بولوط اونی هان یاقلا یوردی . شعاع قیزدی و هابقیردی : — چکیل ! سکا شیمیدی نزاکنی اوکره تیرم . بو تهید اوزره رینه دقتی و تجربی اختیار طاعلر صوصدیلر . شعاع قونشی طوبلا یارق اوقدر یارلاق و اوقدر کسکین برحال آلدی که آتشین برمزراق شکنده بولوطی ده لدی . و بر آتله تک توجه برنطقنی قالدیرمسی کی اونی بوکسلیمک مجبور ایتدی . بر مدت سباتک مائیکلرکنده بر برلرینی قوغلا دیلر ، بولوط آلدن کلدیکی قدر چالایا یوردی . نهایت رنگنی و جمنی غیب ایده رک بیاض بر بز پارچاسی کیی اوزاقلاشدی . کنج قیز بوتون بونلری درین برحیرتله تماشا ایدیوردی . طاعلر بوماجرادن متأثر اولارق ، فنا روحلی یارلاق قایلارک مستیزی انکاسلرینی صوصدیردیلر اکر شعاع ده بر مردلک حسی اولسه یدی بو مجادله نك بورده یتیمی لازم کلیردی . فقط او ، عشق وحدتله مزوج بر غوره قایلیدی . بر بردن اوزاق قلش طاعلرک آراسندن حالا ، بیتاب خصمنی دیدیکلر بور ، دها بوکسکره آتیوردی . اونی بلوطلرک یاغور اولدیفی صفوق طبعه لره قدر سوزدی . مغلوبک آریلان بوتون ذره لری ترمه دیلر و بر برینه صاریله دیلر نهایت ایری قوتلی بر رفورطنه داملاسی اولدیلر . کونش حزمه لرینک معدنی پارلینسی حالا واردی . فقط خیلی ضعیفه مشدی ، اوزاق صولری بر مدت دها آیدینلادی نهایت اوده سوندی . طوافلک آغیر و ایصلاق وقلری ایسه کنج بر قهرمانک تدفین صراسنده امش کی برلره اکیلیدی .

اختیار چام ؛ قار پارچاسی قوللر نه ، دیز قایاقلرینک ضعیف قیلمد ایدیلر یله ساحه قدر بر دلی کیی سورومشدی . ناصیل که عشق هریشی بوله سوروکلر فقط آلی اوکا اوزانمقدن چکینیر . کنج قیز عجله کوره کچکیوردی . قایق بورونده کی بویوک قایابی دولاشدی بر دهاده کورومدی . چام ، یاغورک آلتنه او طوردی . قوجانده کی قاری ساللایارق سویله نیوردی : — کوریورمیسک یاوروم ! بزلر ، سوکیاسنک کورمیه رک کچدکی زوالی عاشق کبی یز . بزاونک ایچون توله جکر فقط او ، بونی بیلیمه جکدر . قار پارچاسی صاب صاری کسبامشدی . کونش ؛ بینه سنده ، براق صولر صیزان ده رین بریارا آچمشدی . یاغور ایسه اونی دلیک ده شیک ایدیوردی دوستنک قوللری آراسنده ایچه کوچولدی . آرتق صایقلا یوردی : — سودیکم ایچون ثولیورم . حالبوکه بزه دوشان اولان بو یازی ده کچره جک ، قیشین اسکی جمنی بولا جقدم ؛ فقط هیچ برشی کندینی فدا ایتدین باشقاسنی سه وده میور . براز صوفندن و بر آز صافندن عبارت اولان نیم ایچون ؛ ثولورکن برکوز باشی منبعه بکزه مک بیل برنخینارلقدر . بو احتضار ایچنده اوده غیب اولدی . سالخورده چام ایسه حالا تیتیه یور و اختیار کیمسلر کیی خلیلارله دالیوردی : — اوقیزه ، سعادت و بره جک نوئل آغاچی ، بن اولاجم . بن اوجاقده آتکک اضطرابلری ایچنده قیورانیرکن او ، شفاف مینی مینی آللرینی بکا اوزاتاجق و نیم قدا ایدلش حیاتله اونلر برکل کیی قیزاراجق و یوموشایا جقدر . نهایت اوده صوصدی . ازلی برمالل بوکلنمش دالری بردها قانماق اوزره دوشدی . کنج قیزک درت عاشقی ده اولمشدی دوشونیکلر ! اکر بکلر و بکلر مدفنه ارضک بونوره سطحنده عینی صحنه نکره ایدیور ، بر بولوط داغیلیر ، بر شعاع سونیر ، بر بارجا قار اریور و بر آغاج بارجا لانیور سه هیس ده آنجه عشق بولنده در .

گال توران

يىلدىزلر و اينجىلار...

© © © © © © © ©

د كېزك كوكسە دوشو يورلدى .

سەو كېلى بى آ كىم . بو آ كىش ؛
صودە طوپلانان و آچىلان حلەلر كى
كوكلك اوستىدە اهتزازلر يادى ..
مېم قارا كلكلر كوككىمە سىز كوكلكە
لر كى ايچىن كۆمۈلش مىزى دىكەم .
باغچەمدە شاققان بىلبىلر دىنلە يور -
مىسكىز ، بانا قاپومك چالغىنە جىقى . خىر
ورىورلر .
سەو كېلىنك قوقوسى بانا قىزىكلىدى .

13

كوشك اوزون صاچلار سىزى
يوللارمەدە ئالم شىرابى سونان قىزلر بىكەم ،
بوشراپە دوداقلرىمى قارار تىمازلر كوز -
لرېمك نورىنى سوندورمىزلر .. آغاچلر ك
اوستىدن آتون تىلار و آتون صاچلار
بىكەمەن ايشىقلر صارقار .
وبىن يوللارمەدە كچىر كىن ، سەو كېلىنك
صاچلرېمك براقىنى آتشدن اىزلر قايىب
اولمەدن ، بوغە دولانلر .

يورودوكم يوللارمەدە قورقونچ خىياللر
ودولر بى تەقىب ايتىز .
كوكلكەمەدە سىز بىر سىياھ بولۇپ كى -
لەكسى يوقدە ، و يىلدىزلرېمك ھېسى سەو -
نەمەن بىر رەملى كى پارلار .

اونك ايچىن دىكە بوسرور و كىچىك
چىچىكلر بى باشمەدە طاشىم و عشق
قىزىل رىكى كوزلرېمەدە دوداقلرېمەدە
سىلنمەز ... آلمك اوستىدە قىزىل بىر سەو -
نك نورلر واردر ...

كوروپورمىسكىز ؟

14

سەو كوككىلر قوشاليم سەو كېلى !

11

بىر كىچە آيك آتون صاچلار آغاچلار
سىزىلر كىن ، و آغاچلر ك قوبو كوكلكلر
اوبومق ايچىن چىنلر اوزانلر كىن و جو -
دىزى آلەولى سىلر ساردى . و بوغەز
آلەولى صاچلردولاندى .
اوقىردالمش و اوقىردالغىن قالىش كى
صاچلر اولمش ، چىچىكلر رىنكەشمش
و قوشلر نىشەلمىشى . و روىزىكلر چە
عصر ياشايچى قىزىكلىدى .

صوكرە دوشوندىك ، كە وجودىمىز
چوق چوروك ؛ طوپراق اولەجىق روىزى
قىزىكلىشايچى ... روىزى بىر سەو كى
تەملىسلىشايچى بىر كىدەر مىش رىنكەشمش
.....

وجود و روىز : بوايى بولداشيك
آيرىلىق يولو چوق اوزاق ..
قوشلر ! اونك بوايى بولجى بى نىشەلمە
كچىر كى ..

چىچىكلر ، كوزلر رىنكەشمش بىر
ايكى بولداشيك اونك سىزىك كە بوللارمەدە
كوزلر قارارماسىن .. سەو كېلى ..
كل ! صاچلرېمكى بوغە دولان !

بوايى بولداش آيرىلىق بىر سەو كىچە
بىر بىر سەو كىچىن و بىر بىر سەو كىچىن
آيرىلسىنلر ...

12

بىر سەو كىچەمە دوداقلار دىكەم .
دكېز روزكارى كوكسەمەدە كى نىشەلمە
صومق ايچىن بانا كىيوردى .

قايالرك دىيىدە كوروپورمەن اينجىلر ك
پارلىتىلر بىر سەو كىچەمە بىر سەو كىچەمە

كوكلكەمە كوكلكە

قىزىكە سەو كىچەمە ..

6

بىر سەو كىچەمە كىچە صوصان . نە كوش
كى قانچان .. و نەدە صولر كى آغلايان
مىش بىرلر .. ھىر اوچان قوشدن نەمە ..
ھىر آچان چىچىكەن قوقوسەزەن سوكىلرلر
ھانىكى سەو دا بىر سوكىمەز ايرىشپىر ..

7

صاف قانادلىرى چىر باراق مائىس
كىچەسى قاپومى ووردى .. بىر سەو كىچەمە
كلن يىلدىزلر قارا كلنى آغىرلادى ..
كوزلر مەدە بىقانان يىلدىزلر اوينادىچە ..
كوكلكلر تىزەدى ..
كۆمۈشدىن يوللر آچىلدى اودامك
دىوارلر بىر سەو ..

8

كوكلكلر قاراردى .. بىر قالىپوردى
سوزلەر كى بىر سىياھ تور اودامەدە اوبودى ..
كوكلكى كىندىسە ياصىق ياپان بو
ظلمەت او كەمەدە اوزاندى يارىم كوزلر مەدە
اوياندى .. و بولر تىنلە نورمەدە بىقاندى ..
كوكلكلر تىزەدى .. نوردىن وادى
ياصلاندى .. اودامك دىوارلر بىر سەو ..

9

ياپراقلر دو كولىدى . قنادى قىزىق
قوش كى بوللارمەدە سورۇندى .. كوزلر
پىكارى قوروپان بىر يالاق كى .. سىرەندى
چاغلان دوداقلر غم داغىتور .
ياپراغى دو كولىن آغاچ كىچىم ..
داللىمك كوكلكسى يوق .. سىنەمك
قارا كلكمەدە يىلدىزلر اويناشيور .

10

اكيلن داللىر قوبىك اوستىدە قارا كل
بىر كىچەمە اوردى .. يىلدىزلر دىكەم
دىنلەكلر مەدە پارلايان اينجىلر كى ..

1

سەو كىچەمە ..
ايكى آتش بوجى قارا كلكمەدە پارلا -
دى .. قويدە بىقانان ايكى يىلدىز كى
توردن اىز بىراقلىق صولر كى اوزرىدە ..

2

سەو كىچەمە .. سەو كىچەمە ..
وبىن اودالەمەدە چىقاريم سەو كىچەمە ..
كۆمۈش ايكنەلر اوزرىدە ياقوتدىن كۆر
دو كولىسون ..

3

چىچىكلر چىچىكى .. بىلبىكە ناز
ايچون يىلدىزلر آوچارىك .. سەو كىچەمە
بوداقلى براوقدر سىن ياقاسىن سەو كىچەمە ..

4

نە قويدە بىقانان يىلدىزلر .. نە
آقشاملر كى قىسقى .. و نەدە كوندوزلر كى
يارالى كوشى بىر سەو كىچەمە دىلر ..
بىر سەو كىچەمە سەو كىچەمە .. ايچىدىكىمىز شىرابلر
كوشردى .. قىزىدىمىز قىزىلر يار دودا -
غىدى .. بىر يارالى كوككۆمۈزى سوكىلى بىر
كوشىردىك ..

5

ھىچ بىر شىك ايرەمدىكى شاقىلەردە
سەو كىچەمە .. اورادە ؛ آلەمك اىلەمەدە ..
كوزلر كوزلر كەدە . دوداقلر مەدە ..
دوقىلر بىر سەو كىچەمە .. سامىز كوككۆز كى
براغى ، كوككۆز پىكارلر كىچە جوشىقون
واملر بىر آغاچلر بىر كىچە چىچىكى ..
آلەمەدە كى ايشىقەن و كوككۆز كى
نوردىن مىرورم قالدىمىز كىچە اوملادى .
و چاتىزدە بايقوش نوتدىكى آقشامى
خاطرلارمىوز . ازىمە : 1928 تەندىن اول

عئمانە اولوغ

چاملر كى ايكنەمە ياپراقلى آقشا -
مك قىزىل كوكمەككى بىر نەدى و پارچالرى
دالەمك اوستىدە صارقىلى قالىدى .

آلەولى بىر عذاب كوكمەككى بىكەمەن
بو پارچالر كىن باطنجە كوك اولەرق
چاملر كى آلتىدە كى سىياھلارمەدە دوشەمەك .
طىبەت كى بو اضطراب زمانمەدە آينىمىز
تكرارلايم كوككۆزىمىز و كوككۆزىمىز
كىچىك اولدوغى بوزمانلرى بو اضطراب
كوككۆزىمىز قىوراندىرمايمىز . سەو كىچەمە ..

17

كوككۆزىمىز كوككۆزىمىز يول وار .
كوككۆزىمىز كوككۆزىمىز دوداقلر دوداقلر مەدە ..
سەو كىچەمە كوككۆزىمىز ، كوككۆزىمىز سەو كىچەمە
چىرپىنور . نور اوستىدە نور اوستىدە ..
سەو كىچەمە ايرماقلى جوشىدى .
دوداقلر بىر قوروملادى ، دامارلر بىر
يانمادى .

آرزولر امللرى ، امللر آرزولرى
كچىور . صاچلر بىر كىچەمە آتون ايشىقلر
كى پارلايور . آلتىزدە پارلايان كوشى
كورد كى ؟
باغچىلر مەدە كىلر ، كىلر مەدە بىلبىلر وار ..
بوزومەدە كوككۆزىمىز كىلر بىر كىچەمە
يوق .

بىر سەو كىچەمە بىر سەو كىچەمە ، ھىچ بىر كىچەمە
ايشىلەمەدە ، ھىچ بىر كىچەمە آغلاماق .
ھىر ان باغچىلر بىر كىچەمە كىلر بىر كىچەمە
چىكەنەمەدە ، آلم قىزىلر بىر كىچەمە
قىزىق و زقوم آغاچلر مەدە سەو كىچەمە
دو كىك .

امللر بىر بىر مەلە بىر مەلە بىر بىر .
كوككۆزىمىز كىلر بىر كىچەمە كىلر ، كوككۆزىمىز
سەو كىچەمە آكلان و بىر قىزىق بىر كىچەمە .
كچىدىكىمىز بولى كورمەن و دىكەمىز
چىچىكلرى قوقلايماي چوق ...
دو بىر سەو كىچەمە باقارمىز ، يارىمىز خىلچانلە
بىكەمەمىز .
كوككۆزىمىز كوككۆزىمىز ، دوقىلر بىر

كوككۆزىمىز كوككۆزىمىز ، دوقىلر بىر

سالانیور .

کوکلوم . قاراران صولر کیسک .
سینه مده پارلایان یارلارینی ییلدیز صامه .
عشقم کوکسمده صاقلادیخی اینجیرلردر
اونلر .

11

قزیلاشان فخرله یا قوت قدحدر
پارلادی . او یانان عشقمزله آتشدن کوثر
ایچدک . کونش یغرینی اوپدی . وقیزیل
دوداقلردن آتشدن بارچالر براقدی .
سما اوزرنده .

عشقم « سن ده کونش کیسک »
کوکلومه ده کدک و قیزیل دوداقلرکله
آتشدن یارالر براقدک سینه مک اوزرنده .

12

بوصباح فخرله کوکلمده دوغدی .
قیزیل شراب ایچیردی . مست اولدم .
آلته دفته داللردن طاقدیخی چلنکی
طاشیامامد و کوکسمک اوستنه آصدم .
کوکلمده آلهو پارلادی . سینه می یاقان
بو آتش یاریمک یاقلاشان خیالندندی .

13

دونینه یوللرده سورون کوزلرم .
بوکسه لهن آللری کورممدی . بر آهو
کی یانمن آقوب کیتدکده . حمرتدن
چاتلایان دوداقلرم قییردایامادی . یاشلرله
بولانان کوزلرم سنی کورممدی . مهتابلی
یوللرده کزنه جیلان کیسک . اورمانده
تونه بن . سنک صو کنارلرنده آنجی
عکسنی کوروردم . و آیی بوزیکه نوردن
نقاب چکرکن کوکلومده صولر کی .
هکسنی کورممدن آقوب کیدم .

14

خفیف آیی آیدینلغنده قیرپیشان
کوزلرم . اوکه صوکی یوق احتراض
سه ریور . اوراده قومال صاجلی
سهو کیلیر یوق . فکریمده سی قاصیرغله

قاریشمش بر آرسلان دهشتله بو وادیده
اولاندیجه . بیغین بیغین خیاللر . رنک
رنک سعادتلر بلیر یور . چیلغین برقادین
آرزوسیلله قورجاغه آتیلان . روحی
دوداقلرم کی اومه ک بواحتراس . دالغا
دالغا قانیور .

بوچوشقون دکبده ییقانان یارلردن
اثر یوق . کل کوکلوم قاجالم . خفیف
آیی ایشغنده قیرپیشان کوزلرم اوکه
صوکی یوق احتراض سه ریور .

15

صوقول . آرازنده تولودن فاصله
قالماسن . بر برینه قاریشان صاچلریمز .
زنجیر کی قیوریلدیجه . کوزلریمز
آتشدن مهرلرله باغلیور . دوداقلرم .
ابدیه وارن او بویوک عهدی عشق
کوثرله قوطلولویور .

16

وفا چچککری آچان کوکل باغلیخی
دولاشالم . بیاض آنککه قیزیل فرقیلیدی .
یانان پننه کوللری دولور . قوجاغنده
رنک رنک پریدایان احتراض آتشرینی
کورمه . کوزلریمک قاراغنجهلرینی سیر
ایت . اونلری سهو کیلم صباح آلا جاسنده
قو قلا یلم . وفا چچککری آچان کوکل
بانجهلرینی دولاشالم .

17

قارا کلقده آچیلان کوزلرم درین
برصیزله قاپاندی . بر ییلدیز سوندی .
عشق خومورتولری ، قازیلان مزارلرک
قازما کورولتولری کی در . اورایه
کندی کومولور . قارا طور اراق . قان
قو قان لاشلرله روحزه صوقولاماز .
سودا بلده سنده ییقانان کوکر جینلر کی یز
کیردیکمز صولر توپلریمز بارلاتیر .
قارا کلقده آچیلان کوزلرم درین برصیزله
قاپاندی بر ییلدیز سوندی .

28 - 11 - 21

ع . طعی

حکایه :

زلیخا . . .

اوسنه معلم مکتبتدن مأذون اولشدم .
بنی اوزاق برکویه تعیین ایتدیلر . ایلک دفعه
جانم صیقیلدی . فقط دوشوندیجه بونی کندم
ایچون خبری بولدم . اولامعه دن اوزاق
بولغله خسته نامی ای ایده جکدم . صوکره
وطنک اوجرا کوشه لرنده ایصنر کولرلرنده کی
اولادلی یزی بکلروردی . ذاتا کنده بویه
یکویا کر حبانه درین بر میل حس ایدیلوردم .
کولری ، ساده ، شاعرانه و معلمک مفکوره سنک
تطبیق ایچون اک ای بر ساحه تمجیل ایدردم .
نهایت برکون کیمسه خبر ویرممدن قضا
هرکینه کلدیم . و اورادنده برکوی آرابه سینه
بنه رنک (م) کوینه یوللاندیم . وقت اوکله
صوکید . آرتق قصبه دن چیمشدم . منتظم
بر صاصینتی ایله صالانان آرابه دن اطرافی سیر
ایدیلوردم . یوللر تویلی و تنها ایدی . تارالار
بوشالمش ، خرمالر چوقدن قالمشیدی . اطرافده
صوک بهارک ایصنر لنی واردی . کوزلرمه
اوقویه یانین برورغونلق چو کشدی .

قصبه دن اوزاقلاشمشدم . بر آرز صوکره
یان باشنده ایلرله بن بر قادیغیز کوردیم .
آیاقلرینک حالز لکندن یورولدیخی بلیدی .
آرابانی دوردوردم . و کندیسی آلدیم کولومسین
کوزلرله تشکر ایتدی . صوکره صیقیلغان
برطوره بر طرفه بوزولدی . بو هنوز اونیدی
اون سکر یاشلرنده یکی یتیش بر قیز جزدی .
قیانندن مهاجر اولدیخی آلاشیلوردم . بوتون
حالرنده درین بر ملال حس ایدیلوردم .
ایری یشیل کوزلرنده حیانت آجیننی چکن
برورغونلق بر قیز ارنی واردی . صولوق دوداقلری
چهره سته مظلوم بر افاده ویرمشدی . بر اقدن
وجان صیقیتیسندن ، اونکله بر آرقاداش کی
کوروشمکه باشلادم .

— آدیکر نه ؟

— زلیخا .

— بویه یانان زویه کیدیور دیکر ؟

— (م) کوینه .

— اوراده حائله کز وازی ؟

— خایر . بز روم ایلی مهاجرلرندن .

بورایه یکی کلدک . بنم آنام بابام یوق .
کویده بر اولادلی آرابورلرمش اونک ایچون
کیدیلورم .

— اقر باکرده یوقی ؟

— وار . فقط زمرده اولدقلرینی بیلیمورم

روم ایلنده کی قارغشه لقدمه بر بریزی قایب ایتدک .
بن بر مهاجر واپورینه یتیم . ورکیه یه چیدم
جانمی قورتاردیم آنامله بابایی کاوورلر تولدورمش .
— سزه شیمدی کیم باقیور ؟

— هیچ . بونی سولرکن بونی بوکدی .
بورایه کللی بر هفته اولدی . زده اهای باقیوردم .
فقط آرتق هر کس باشنک چاره سته باقسن
دیدیلمر . همشیرلرم اکک باراسی قازانمق ایچون
داغیلدی . بن ده (م) کوینه کیدیوردم .
— اوراده سزی بر بکلرکن واری ؟

— خایر . آرابوب صوراجیم . هانکی
آو بنی اولادله آلیسه اوراده قالاچیم .

صوصدم . بردن بره این بوسکوت
اعصابی تحریک ایتدی . آرابه یاواش یاواش
ایلرله یور ، تکرلرکله طیقیرتسبله نال سسلری
بودرین سکوتک اورتاسنده ایلکوردی . قفامده
بر جوق دوشونجهلر بر برینه قاریشمشیدی . ایلک
دفعه بالکزانی حسنک قلبی یاقدیخی دویدم .
برکویه معلم کیدیوردم فقط یالکزم . شوزواللی
و کوزله قیز جفز . بنم بویارای تازه لهمشدی .
اوده یالکزدی . هم پایا یالکز . زواللی اوکسوز
قیز . وزواللی بن . دوداقلرم بوکولر . بیک
برنجیم دوشونجه یه دلمشدم . اونک سسی بنی
بودوشونجهلردن او یاندردی .

— سز کیمسکز ؟

— بن بر معلم . (م) کوینه تعیین ایدیلدم

اورایه کیدیورم .

— آنا کز بابا کز واری ؟

— وار . فقط بوراده دکل . اونلر اصل

مملکتیمده . شمدی بن ده سزک کی یالکزم .

ایکیمزده صوصدق بردن بره خاطر یه برشی
کلدی . ذلیخانی بکا باقاسی ایچین یانمده آلیقویمق
عجبا قبول ایدرمیدی ؟

— مادام که سزکده بر کیمسه کز یوق .

یانمده قایلیمسکز ؟ دیدم .

او ، آجی بر رؤیادن او یانورمش کی
صولغون دوداقلرینی بوکرک :

— سز ایسترسه کز . دیبه جواب

ویردی .

آراباینه یاواش یاواش ایلرله یور ، تکرلرک
طیقیرتیلری ، نال سسلری مطرد بر آهنگله دوام
ایدیلوردم . ایچمدن درین بر سونج ، چوللرده
ایچیلن براق صویک سرنلکی واردی . یالکز لقدن
فورولمشم . وایشته اونک کوزل یشیل کوزلری
دریندن بکا کولیلوردم . بوزینه دها فضله
دقت ایتدم . زلیخا موقت بر سفاکت آجیننی
طاشیان او اصل و جفا کش روحله کزه یوردی .
ایچمده صوکی ایله قاریشینی بر صرحت
دوبوردم . زلیخا ک دوروشونده کی معصومیت ،

کوزلرنده دوداقلرنده کی ملال ناروجه ایشله .
مشدی . آزیلیش بر قرقیلی قوقلامقدن دوبولان
آجی واینین تأثیری حس ایدیلوردم .

آراباجی قارشیا ماحده کی کونی کوستردی .
(م) کوچوک بر کویدی . یاقلاشدیجه کوی
کوزیمه دها کوزل کورونیلوردم . کوک آت
باشنه کلدیکز زمان آفشامه یاقیندی . آراباجی یه
مکتبه چکمه سنی سوله دم .

صول طرفده دریمه یاقین بر برده آرابادن
ایندک بومکتب یکی یاسیامشیدی . معلمه مخصوص
کوچوک برده آوی واردی . اختیار برکویلی
بزه بورایی کوستردی . آومزه پرلشدک .

بر هفته ایچمده آوده اوطوریلرله جک
اشیانی تدارک ایتدم . بر قاق دفعه قصبه یه ایتدم .
حتی بر دفعه سنده زلیخانی ده کو توردیم . کندیسته
اشیا وایله ده آلدق .

زلیخا او قادار دیکشمشیدی که . مادتا بر
جوق کی سونیلور ، بکا اولان منقنی ناصل
افاده ایدم جکشی . بیلیموردی . بن ده بوتازه
حیاندن ، کوسکون کوکله باشامق قدرتی
آلیوردم بن ده مسعوددم . اوچ سته سورده جک
اولان مجبوری خدمتمی بویه کوزل بر حیات ایچمده
یایاچدم فقط زلیخا بونی دوشونجه متا تراولدی . دیمک
بنله آنجی اوچ سته نه قادار آزدی . آرادن
کونلر یکدکدن صکره بر آقشام بکا بونی آجی
بر ملاله آکلاتدی :

— سن ، اوچ سته صوکره کیده جکسک .

کیم بیلیر زهرله . بنم بیلیمدیکم ، کورمدیکم
مملکتله کیده جکسک . بن یته یالکز قالاچیم .
بنی ایلک کوردیک زمانکی کی ، یایا یالکز .
باشی ضعیف اوموزلرله دوشدی . اونی
درین بر شفقته قولرم آراسنه آلدیم . اوقشادم .
تسل ایتدم .

— بونلری براق زلیخا ! . اوچ سته بزه
هنوز جوق اوزاق . اونک ایچون آچکیمه لم .
آکلات بکا . او کونکی دوشونجه لرکی
ودیدلرکی آکلات .

— اوکون یوله چیدیم زمان بو اوزون
کوی برلی یتیره میه جکی صانوردم چاره سز
یوله قویولدم . بر آرز صوکره آچلقدن درمام
کسبیدی . ایچمدن بر سس بکا دها ورومی
سویله یوردی . بورغوندم آرابانک کلدیکنی بیلله
دوبمادم . سن آرابایی دوردور و بکا سله نیجه
کندیه کلدیم . دنیاده نه مرحتلی انسانلر وار .
آرابانک ایچمده بوتون بورغونلقرم کیتدیدی .
یالکز اوطورونجه دیزلریمک بورغونلغنی دویدم
فقط بیلیمده ایچمده برسونج واردی . آرتق
آچلغنی بیلله دوبوردم . سن غریب کورونیلوردم

بلکه سنکده بردوشونجه ک واردی . بن ایسه
سکا « کیمسه یوق » . دیرکن ایچمی یاقان
آجیده بر طاقنلیق دویدم . سنک هر شیخی
بیامه کی ایستدم . سوله دیکه ایچم کیتله دی .
یا سن نهدن اوقادار غریبک ؟

— یالکز دمه اوندن .

— ساده یالکز میدک . یوقسه باشقه برشی

دوشونیلوردم ؟

—

کویده حیانتز ای کیدیوردم . کویلر
زلیخانی زوجم بیلورلردی . آرازنده بویه
مشروع برشی یوقدی . فقط زلیخا ایله جوق
سویشوردم . صومک و سولکه احتیاج فضله
ایدی . لامه ناک آجیدینی یارایی آنجی بویه
قاپانایلیردم . زلیخا کیه دن جوق خوشلانیردی
اونک ایچون کیهلری اوکا حکایه اوقوردیم .
او ، آلی بونده ، بر آلیله صاچلری اوقشار ،
وسوزولن درینلشن کوزلرله بنی دیکلردی .
برکون یته بر حکایه اوقویوردم .

« آرتق کندیسته باقاییان بوکوزل کوزلری
حاضرلادیخی بر زهرله کور ایتدی . » بونی
ایشیدنجه زلیخا آتی بر تأثرله باشی کوکسه
صاقلامق ایستدی . عجبا بونی کندی سوکیستیمی
بکزه تمشیدی . اونک اومعصوم و آغلانمه مهیا
کوزلرنده سوکی تأمین ایتک ایسته بن بر سؤل
واردی . اونی سویوردم . فقط لامه یی اونونق
ایچین .

لامه ناک قلمده دوغان ییلدیزنی سوندیرمک
ایچون ساکن وورلی بر قیزک ایشینه صیغنیق
ایسته مشدم . ایشته زلیخا بونم معصوم و مول
فرمدی . اونک درین بر سوکی قدرتی اسرارانکیز
بر روحی واردی . بعضاً او معصوم باقیشی
کوزلرینه اوله لاکم بر معنا ویریلوردم که اونک
نظرلری قارشیدنده بوتون ارادتم آریوردم .
اونک هر آرزوسنه مطاوعت ایدیلوردم . او ،
یانمده اوچ سته قالاچنی ایشیدیک کوندن بری
بو اوچ سته یی عشقیز ، سوکیسز بکیرمه مک
قرار ویرمشدی . (بن اوچ سته یاشایچیم)
دیوردم . بنی مکتبه ایکن صبورانه بکاردی .
بعضاً درس آرالرنده بیللش اون دقیقه رابر
بولتقدن بویوک بر ذوق دیواردی . بعضاً کندی
کندمه بونی دوشونوردم . عجبا بونک بکا کاشی
درین بر عشقی واردی ؟ . بوکا قطعی رجواب
ویرمدم . فقط اونک سوکیستنده بر باشقانی
اونک آرزولرنده اجتتایی غیر قابل معصوم
واساطیری بر ندرت واردی . سحرلی یشیل
کوزلرینی کوزلریمه دیکدیک هممان ماورائی بر
جاذبه دویوردم . او ، بویلی باقیشرلی دوزکون

ونارین وجودیله بر عشق معبوده سنه بکزمه یوردی.

بر جمعه کونی آقشام اوزریدی . بر قیر
کزینتییسی یایمق ایستهدم . زلیخا ایله برابر
کویک اوزرندکی یاماجه چیققد . ییشیلک بریر
بولارق اوطوردق . اوکزده کی اووا اوزانان
کولکلرله قومرالاشیوردی . قارشیکی افقلری
سیر ایدییوردم زلیخانک کوجوک الاری صاجلرم
آراسنده دولاشیوردی . کونشی سیر ایدرکن
ازمیرک محتشم غروبلیخی خاطرلادم . کورفزی
قیزیل توللر بورور ویز قوردونده یاواش یاواش
کزینتییوردق . بردن خیالمن بوتون بونلر سیلندی
یاکیز لامعه قالدی . آه . شو صاجلری اوقشایان
نیچون او وفایز سوکیم ده کیلیدی ؟ وهیچ
بر زمان او اولامیه جقدی . موجودیتی بو بوک
برتاثر قاپلادی . سسزجه آغلامه باشلادم .
اوت ، زلیخانک یاننده ، اونک قوللری آراسنده
آغلا یوردم ؛ سوبلیرکن آغلا یوردم . نیچون ؟
عجبا قلمده کی خسته لقمی نکس ایتمدی ؟

زلیخا بنی آغلارکن کورونجه هر شیئی
آکلامش کی دود و افقری آله بوکولدی . اوزمان
اونک درین سوکیمه اینایر کی اولدم . ایلمک
دفعه ایچمده اوکا قارش بر میل حس ایتم .
باشمی اونک کوکسنه قویدم زلیخا کوز یاشلری
دوداقلرله قوروتدی . تیره یین روحی ییشیل
کوزلرینک طایلیغنده دیکلندیوردی . ویا نان باشم
اونک کوکسنده سربله دی .

— نیچون آغلا یورسک ؟

— زلیخا !.. بنی سهو . دیدم . واونک
صیجاق کوکسنه صوقولدم . بر قادیق قادیق
ضمیف روحی داوراندیم ایچون کندی کندی
مؤاخذه ایتم .

او آقشام زلیخا انجه بر الیسه کیمش
سدیره اوزانیوردی . بن قارشینه اوطوردم .
اونک یاری قابالی اوزون کیزیکلری آراسندن
سوزولن نظرلری اوکند روح او بوشمش ،
کوزلرم بولانمشدی . اونی سومک ایچون یاننه
صوقولدم . او قوللری بوغنه آتارق :

— یات آرتق . دیوردی . باق کوزلرک
سوزولویور .

— بکی . دیدم قالدیم فسونه قایلیمش
سور وکلنیور کبیدم . بر آز صوکرا قولرم
آتشدن برجنبرله چوربلش ، پنم او بوشمشدی .
اوسولفون دوداقلرله ایچمی آتشله دی . چاتلایان
دوداقلریمه قادیق یاندم . واونک منبعلری قادیق
صاف و براق وجودینی بوتون صوسز امله ایچدم .
آه !.. زلیخا . بن اونک دایما باکر قالماسنی
ایسته یوردم ، فقط او بونی ایسته مدی . (بن
آنحقی اوج سنه یاشاجم) دیوردی .

آغلا بهرق هیچیره هیچیره آغلا یارق اونک
سحرلی برانخا ایله قیوریلان قالچلری آراسنه
دوشدم . او جهنمی ذوق سوکیمه دیورمق
ایچون بئلکی فدا ایتم . آغلادم . و باکر

الهی کوز یاشلرمله دفن ایتم .

چوقدن بری اویغنی ربارت ایتک ایسته یوردم
صوک آلدیم مکتوبلرلنده « اگر سنک بز
کلیک ایچون وقتک مساعد دکلسه بزنی کورمه
کله جکز » دیورلردی . بونک اوزرینه کیتمه
قرار ویردم . زلیخا کیتدیکمی ایسته میوردی .
فقط بن کیتمز سهم اونلرک کله حکنی سوبله دیکم
زمان راضی اولدی . کیده جکم آقشام کوکسمده
اوسوز بر جوجوق کی آغلادی .

بوسیا حتمدن ممکن اولدینی قادیق ایرکن
دوندم . زلیخا ایلمک آقشام بنم بولمادیتم
کونلرده نه یایدینی آکلانیر ، وسولک ایسته یین
بریاور کی کوکسمه صوقولویوردی . اوکیجه .
دنبری زلیخاده یارالی بر کورکین طوری واردی .
اوت ، اوکیجه دن بری زلیخانی بوروین درین
برمال کورویوردم . فقط اونک اسکی سوکیسی
داها قوتله یاشا یوردی . و وجودی کوزلری
بو بولین بر فسونه نشو و نما بولویوردی .

اوج سنه اولمشدی . و بونو بر آیدن بری
زلیخاده بنده تکرار ایدوب دورویوردق .
چونکه آیریلماز یا قلاشمشدی . بن بو سنه نک
صوکنده خدمت مجبوره می بیتیرمش بولونیوردم .
مکتبلر قایانه لی اون اون بش کون اولمشدی .
با یلمدن بر مکتوب کلدی . خدمت مجبوره
پیتدیک ایچون آرتق بنی بکله یورلردی . کیتمک
و اورابه کیتمک ایچونده زلیخانی ترک ایتک
لازمی . بونی دیلم قولای سوبله یوردی .

فقط قلب بونک پک زور اولاجندن امیندی .
اسکیدن دوشونه رک اوج سنه در اقتصادا ییتدیکم
پارانک بر قسیمله کویده بر آواشدم . زلیخانی
اورابه بیرا قاجق و کیده جکدم .

— بن سکا کافی مقداره پارا بیرا قیرم .
دیدم . و هر فرصت بولدیغ زمان سنک یانکه کلیرم .
او ، هر سوبله دیکمه « بکی » دیوردی .
اؤک اشیا سنی اوکا بر اقا جقم . کویلیلریم
باشقه برکویه تعین ایدیلدیکی ؛ حالبوکه بوراده
اوصاحی اولدیم ایچون زوجه مک بوراده قالدینی
ظن ایده جکلردی . بن صبق صیق کله جکی
زلیخایه تأمین ایدییوردم . اوندیهیچ فوق العاده
بر حال یوتدی . نهایت برکون بوتون ایشلری
پیتیردم . ایرتسی کون قصبه یه اینه جک و مملکتیه
کیدجکدم . او آقشام زلیخانک جوق سودیکم
برالیسه سنی کیمشدی . بو صوک کیجه ایچمه
اوقاداردین بر حزن چو کشدی که « کورونمه یین
الر کوکسی باصیر ییور ، بوغازیمی طیا یورلردی .
عادنا آغلا یاجقم » .

آقشام اودانزه چکیلدیکم زمان زلیخا میوس
دوشونیوردی . اسکی مصوم کوزلری صوکمز
بر معنا آلمشدی . نظرلنده اسرار انکیز
و وحشی بر ملال واردی . و بعضاً دوداقلری

درین بر یارانک آحسیله بوکولویوردی .
اوینه یاواش یاواش صاجلری . اوقشارکن
ینه بوزم اونک یانان کوکسنده ، دالدم .

.....

کیجه ایچه ایلرله مشدی . زلیخا یاواش
یاواش قالدی . ویا تاقدن ایندی . لامبه یی آلدی .
یاواش قادیق آچارق دیشاری جیققدی . اودانک
ایچی سیاه بر قارانلغه کومولدی . آرادن بر
آز چیدی . هنوز دالماشدم که بر کوروتلوا ییشیتدم .
عقلمه کین مدمش دوشونجه لر آراسنده قایینی
آجوب دیشاری یه جیققدم .

صوقده کوردیکم شیله کوزلرم یرندن
فرلادی . زلیخا کندی آصمشدی . قوشدم .
ایچی کسدم . هیات . زلیخا بر کولچه کی
بره بیغیلدی . بو بوک بر جیفنق قویارارق
اوزرینه آتیلدم . کندی چوزدم .

— زلیخا !.. زلیخا !.. بکجاواب ویر !..
هیچ برسیس یوقدی . قولاغمی قلبنه قویدم .

برشی دیوامادم . قولا قلم اوغولدا یور ، پنم
دونیوردم . قاتم داملارلرده دوکش ، دیشلرم
کلیده نمشدی . آغلا یامیوردم . بو قورقونج
قارانلق ایچنده قلمدن برلاو کی طاشان عشق
دویدم . اونک اولو وجودینی قولریمه آلدیم .
اوزون اوزون قوقلادم . تولوم شو دقیقه ده
نه قادیق مواس هیولا ییدی .

زلیخانک وجودی فولرمده ، دوکش بر
قایا پارچه سی کی حسسز کوبک سواقلرلنده
کزینیوردم . کوزلرم وحشی بر یارلیتله پارلا یور ،
دیشلرم کسکین چاقیل طاشلری کی غیجیردا یوردی .
روز کار یانان باغری می قام چیلایور ، و آجی آجی
اولویوردی . بردن صانکه سراب کوردم .
زلیخانک جسدی قییمیلدا یوردی . وار قوتله باغیردم .
— زلیخا !.. زلیخا !..

بردن کنیش بر نفس آلدی . و درین بر
رؤیادن اویانیورمش کی کوزلرینی آجیدی .
وجودی صوغوقدن تیره یور . حیاته یی دوشمش
کی کسک کسک سوبله نیوردی .

کوکلی یاقان بویوک آلی اویوتغه قرار ویردم .
— زلیخا !.. زلیخا !.. دیدم ، بز بر مرک
اولاجفز . اولونجه یه قادیق ، اولونجه یه قادیق .
بوغنه آتیلدی . اوزون ، عصرلر قادیق
اوزون بر آن ایچنده دوداقلریم ییغینی تکرار ایتدی .

بن بو کوبه کوکلده کی عشق کومک ایچون
کلشدم . زلیخا بنی یکیدن حیاته اعاده ایتدی .
هم نه الهی ، نه چیلغین بر عشق ایله .
آقحصار : حیران 928

محمد رشاد

imtiyaz Sahibi : Memet Mitat
Mes'ul Müdürü : Ahmet Hikmet

